(THE WORKERS' WORD)
The Lithuanian Workers' Weekly, Published by the "Darbininkų Žodis" Publishing Association, 184 Spadina Ave., Box 31, Toronto, Ont., Canada

DARBININKŲ ŽODIS

VISŲ ŠALIŲ PROLETARAI, VIENYKITĖS

SUBSCRIPTION RATES:
In Canada and Great Britain: One Year $2.00; 6 Months $1.00.
In All Other Countries: One Year $2.50; 6 Months $1.25. Single Cp. 5 c.

Nr. 10 (109) KETVIRTADIENIS, KOVO (MARCH) 5, 1936, TORONTO, ONTARIO METAI V

PANAIKINO BEDARBIAM 98 SEKCIJOS NUSIKALTIMUS

Toronto Lietuviai Organizuojasi; Sudarytas Komitetas

Toronto, Kovo 2.—Vakar įvy lietuvių bedarbių masinis mitingas St. Agnes svetainėj, kuriame dalyvavo arti 150 lietuvių.

Pirmuoju kalbėtojum buvo draugas A. Frenzelis, kuris trumpoj savo kalboj nurodė reikalingumą organizuotis. Po jo sekė kunigas Baronas.

Kunigas Baronas pasmerkė finansierius ir pareiškė, kad ateityje valdžia pereis į biednų žmonių rankas, bet dabar tai visiems reiktų bėgti iš Kanados, jei biedni žmonės paimtų valdžią. "Na, daleiskim, kad jums atiduotų valdžią," jis kreipėsi į susirinkusius lietuvius, "tai visi lietuviai turėtų bėgti iš Kanados." Anot klebono, biednas žmogus "ponu" likęs paliekąs baisesnis už žvėrį. Užgyrė amerikiečių radio kunigą, kurį jau ne vienas Kanados kunigas yra pasmerkęs, kaip fašistų organizatorių. "Mumsne organizacijos reikia, bet vienybės," jis pridėjo.

Po klebono prakalbos sekė diskusijos. A. Frenzelis pareiškė, kad nesutinkąs su kunigo pareiškimu, kad nereikalinga organizacija. Vienybė be organizacijos nieko nereiškia, jis sakė. Kiti nurodė reikalingumą surašyti visus bedarbius ir išrinkti platų komitetą, prie kurio bedarbiai galėtų reikalui esant atsikreipti, kas ir buvo padaryta.

Ant galo buvo diskusijos suvienyto fronto sudarymo klausimu. A. Frenzelis apgailestavo, kad del komunistų neatsisakymo nuo diktatūros negalima sudaryti suvienyto fronto, bet pripažino, kad mažesniais klausimais galima sudaryti bendrą veikimą. Kavoliūnas ir Stankus irgi pasireiškė, kad nebus galima sudaryti suvienyto fronto, kol nebūsią atitaisytos "skriaudos."

Iš visko matyti, kad reikia platesnių diskusijų apie tai, kas tas suvienytas frontas. "Darbininkų Žodis" taip pat turi duoti paaiškinimą ir apie diktatūras, kurios taip daug vargina torontiečius.

Žuvo 7 Darbininkai Atkasant Užpustytą Traukinį

Revelstoke, B. C., Kovo 2.—Beatkasant užpustytą traukinį, kuris buvo sniego nuverstas nuo rėlių, kito traukinio garvežio vagonas, kuriame laikomas vanduo ir kuras, atsikabino ir užvažiavo ant sniegą kasančių darbininkų. Septynis japonų tautos darbininkus suvažinėjo ir aštuonius sužeidė. Nelaimė įvyko 25 mylias atstu nuo Rocky Mountain į rytus ant CPR gelškelio.

Žymiausias Mokslininkas Sovietų Sąjungoj Pasimirė

Maskva, Vasario 27.—Pasimirė žymiausias Sovietų mokslininkas, Ivan Povlov, 87 metų amžiaus. Mirties priežastimi buvus gripo liga.

Povlovas laimėjo Nobelio dovaną 1904 metais už jo darbo rezultatus. Jis tyrinėjo seilines ir virškinamąsias liaukas. Vėliau jis paskelbė, kad žmogaus gyvenimo veiksmai yra atspindis materialių sąlygų.

DAR VIENĄ KOMUNISTĄ IŠRINKO Į DEPUTATUS FRANCIJOJ

Paryžius, Vasario 24.—Jean Marie Clamanus, komunistas, išrinktas į Francijos senatą nuo suvienyto fronto.

Clamanus yra antras komunistas Francijos senate.

Dar Vienas Kapitalistų Burbulas Supliuško

Maskva, Vasario 28.—Kadangi Sovietų valdžia pašaukė iš Švedijos profesorių Herbert Olivecrona, kaipo garsų gydytoją, tai kapitalistinė spauda pradėjo šaukti, kad draugas Stalinas peršautas. Net paveikslus dėjo. Bet dabar pasirodo, kad viskas buvo melas.

Draugas Akulovas, Sovietų Sąjungos Centralinio Komiteto sekretorius, susižeidė galvą. Sovietai pasišaukė tą garsų gydytoją, kad tinkamai prižiūrėti ir neleisti pekenkti gyvybei. Buvo manyta, kad gal operaciją reiks daryti.

Profesorius kartu su Sovietų gydytojais pareiškė, kad veikiausiai operacijos nereiks.

Šis rodo, ką kapitalistai mano. Matomai yra tokie troškimai pas juos, kad Stalinas būtų peršautas.

Didelis Mainierių Streikas Ruhre, Vokietijoj

Londonas, Vasario 17.—Čia gauta žinių, kad Helene mainose netoli Gerdler, Ruhro krašte, įvyko kelių šimtų mainierių politinis streikas.

Savo akimis matęs tą streiką pasakojęs, kad tas streikas buvęs pirmas tokios rūšies streikas nuo Hitlerio įsigalėjimo Vokietijoj. 400 mainierių buvę areštuoti. Spauda nieko nerašiusi apie tai.

Sąryšy su prisirengimais prie rinkimų fabrikų tarybų, naziai padidinę terorą prieš darbininkus, kad jie nepatektų į tas tarybas. Mainieriai, tačiau, Ruhro distrikte išsirinkę savo sąrašus prieš nazių sąrašus. Kada naziai sužinoję, kad darbininkai rengiasi rinkti savo atstovus, padarę užpuolimą ant mainierių Gerdler apylinkėj, per kurį suėmę nemažai mainierių.

Gi St. Helene mainų mainieriai nutarę sueiti į mainas ir būti tenai, kad užprotestuoti prieš nazių terorą. Slapta ir vieša policija įsakė mainieriams išeiti viršun, bet jie atsisakę. Tada policija įsiveržus į mainas ir suėmus 400 mainierių, kitus išvariusi.

STREIKUOJA 18,000 TEKSTILĖS DARBININKŲ PRIEŠ JAPONIJOS IMPERIALIZMĄ

Shanghai, Vasario 27.—Aštuoniolika tūkstančių tekstilės darbininkų sustreikavo Shanghajuje protestuodami prieš vieno chiniečio tekstiles darbininko nužudymą per japonietį.

UŽ $9.00 Į SĄVAITĘ DIRBA 16 VALANDŲ Į PARĄ

Septyni šimtai aštuonios dešimtys ir penki taksių automobilių šoferių Toronte gauna maždaug apie $9.00 į sąvaitę dirbdami po 16 valandų į dieną.

3,000 DALYVAVO DRAUGO LOUIS GOODIS LAIDOTUVĖSE

Toronto, Vasario 29.—Apie tris tūkstančius žmonių dalyvavo laidotuvėse drg. Louis Goodis, seno revoliucionieriaus ir veiklaus unijisto.

Prieš lydint į kapus daugelis darbininkiško judėjimo vadų pasakė atsisveikinimo prakalbas, kurių tarpe ir draugas Tim Buck.

ISPANIJOS DARBININKAI PRIVERTĖ SUGRAŽINTI DARBAN KOVINGUS DARBININKUS

Madridas, Vasario 28.—Kada Ispanijos darbininkai pagrumojo generaliu streiku, tai Azana valdžia išleido patvarkymą, kad visi iš darbo išmesti socialistai, komunistai ir kiti, 1934 metų sukilimo dalyviai, būtų priimti atgal į darbą.

John L. Lewis Šaukia William Green į Organizacinį Darbą

Washington, Vasario 25.—Komitetas už industrines organizacijas, su John L. Lewis priešakyje, kuris remia industrinių unijų organizavimą, departamentinių unijų vadus pastatė į labai keblią padėtį. Jis pasiūlė $500,000 dovaną ir žada sukelti $1,500,000 fondą organizavimui plieno industrijos darbininkų.

Wiliam Green, Amerikos Darbo Federacijos prezidentas, planavo moderišką organizacinę kampaniją, tačiau šio pasiūlymo priimti bijo.

"Jei jūs tikrai norite suorganizuoti plieno industrijos darbininkus," Lewis jam ir jo pasekėjams sako, "tai mes duodame jums dideles sumas pinigų ir organizatorius."

Šis iššaukimas į dvikovą darbininkuose sukėlė didelį susidomėjimą.

Anglijos Apsiginklavimui Paskyrė $39,055,000

Londonas, Vasario 25.—Anglijos valdžia siūlė seimui, kad jis paskirtų 24,250,000 karališkam laivynui, $6,750,000 armijai ir $8,055,000 karališkai oro jėgai.

Nežiūrint darbiečių atstovų reikalavimų, kad būtų sumažinta ta suma, seimas nubalsavo tuos reikalavimus patenkinti.

Įnešus pasiūlymą, kad valdžia pasisakytų už uždraudimą aliejaus Italijai, klausimas praleistas pro pirštus. Darbiečiai tuo nepasitenkinę.

Jau Septinta Diena Mainieriai Streikuaja Neišeidami iš Mainų

Waršawa, Vasario 28.—Du tūkstančiai anglių kasyklų darbininkų paskelbė streiką Casimir ir Jules mainose. Jie neišeina iš mainų jau septinta diena. Jų vaikai surengę demonstraciją Sosnoviec miestelio gatvėmis.

Dobrowa Basin mainieriai žada prisidėti prie anų, jei algų kapojimas nebus atmestas.

Tekstilės industrijoj, Lodz mieste, šaukiamas generalinis streikas ant kovo 2, kuris apims 10,000 darbininkų. Tame pačiame mieste išėjo ant streiko 12,000 odų išdirbimo darbininkų.

500 Katalikų Kunigų Vokietijoj Suvaryta į Koncentracijos Kempes

Munich, Vokietija. — Pierre van Passeen ALP žinių agentūrai rašo, kad "penki šimtai katalikų kunigų pasiųsta prisidėti prie 119,000 darbo klasės vadų, liberalų, pacifistų, laikraščių redaktorių is visuomenės veikėjų, kurie randasi Vokietijos Konsentracijos kempėse.

"Visi kunigai kaltinami daryme slapto suokalbio su Maskva nuvertimui Hitlerio ir įsteigimui komunistinės diktatūros," rašo Passeen. "Nazių laikraščiai sako, kunigai suvaryti į kempes, kad apsaugoti juos nuo žmonių rūstybės. Tikrenybėje gi Hitlerio valdžia jau senai ieško progos užgriebti katalikų bažnyčios fondus, kaip ji padarė su žmonių sutaupomis liaudies bankuose.

"Pirmiausia daugelis kunigų buvo areštuota už gabenimą pinigų užsienin. Dabar naziai sako, kad katalikų bažnyčia 'susivienyjo' su Komunistų Internacianalu.

"Jei kaltinimai išdavystėje bus 'prirodyti' prieš Žmonių Tribunolą (jei tie kunigai bus kada nors teisiami), naziai sakys, kad tokia pragaištinga organizacija, kaip katalikų bažnyčia, nieko kito neužsitarnauja, kaip tik būti užčiaupta ir prispausta po padu. Tada fondai tų 'komunistinių suokalbininkų' gali būti be jokios baimės sukonfiskuoti ir Hitleris su savo genge turės keletą šimtų milionų markių pirkimui bombinių orlaivių ir tankų karui del užgriebimo Sovietų Sąjungos ir Francijos, kurį jie rengia ant 1937 metų pavasario."

Tai taip atsiliepia buržuazinis žurnalistas apie Vokietijos fašistų darbus su katalikų bažnyčiomis.

GRUODŽIO PABAIGOJ ANT PAŠALPOS KANADOJ BUVO 1,206,429 ASMENYS

Ottawa, Vasario 28.—Sulyg valdžios paduodamų žinių, pabaigoj gruodžio 1935 metų Kanadoj ant pašalpos buvo 1,206,429 asmenys. 19,382 dirbo pašalpos kempėse. 1933 metų pabaigoj pašalpos kempėse dirbo 27,078.

Paskutinės Žinios iš Maršruto Po Ameriką

Drg. M. Guoba laike maršruto po Ameriką sukėlė aukų $477.57. Gavo 55 naujus skaitytojus už $106.00 ir atnaujino 9 už $21.00. Viso pinigų gauta per drg. M. Guobą $604.57.

Drg. A. Morkis, kaip jau buvo rašyta, sukėlė $410.47 aukų. Gavo 73 naujus skaitytojus už $140,65, ir atnaujino 4 už $10,75. Viso $561.87.

Per abu draugu laike maršruto sukelta $888.04 aukų, gauta 128 nauji skaitytojai ir atnaujintų 13 už $278.40. Bendrai, per abu draugu iš Amerikos gauta $1,166.44.

Per kitus drauges ir draugus iš Amerikos gauta aukų $83,04 ir 68 nauji skaitytojai.

Viso aukų iš Amerikos gauta $971.08; naujų skaitytojų 196.

J. Broga

North Bay, Vasario 28.—Čia iš varžytinių bus parduota žemės už $95,442, kurios savininkai yra skolingi valdžiai nemokėtų valstybinių mokesčių pavidale.

Jau Trys Mainieriai Užmušti 1936 Metais Sudburio Mainose

Sudbury, Vasario 27.—Earl Fife, vienas iš mainierių, kurie dirba 5-tam šafte Falconbridge nikelio mainų, kelios dienos atgal buvo užmuštas 800 pėdų gilumoj,—trečia auka šiaurinės Ontarijos mainų laike sąvaitės laiko ir antra Falconbridge mainose laike dviejų sąvaičių.

Nuo pradžios 1936 metų jau trys mainieriai užmušti Falconbridge mainose.

Fife dirba 800 pėdų gilumoj, kada ant jo užpuolė klėtka. Ji nukirto jam galvą ir kojas ir visą kūną užmetė ant tvoros.

Laike eksplozicijos Teck-Hugches aukso mainose, Kirkland Lake, vienas mainierys buvo visai užmuštas, o antras sunkiai sužeistas, kuris vėliau ligoninėj mirė.

Italija Giriasi Dideliais Pasisekimais Ethopijoj

Roma, Kovo 2.—Italijos armijos paduodamomis žiniomis iš šiaurinio fronto, apie 10,000 ethiopų italai paskerdę šiauriniame fronte. Italijos orlaiviai bombardavę 20,000 Kassa'os ir Seyom'o kareivių. Taippat išvaikę ethiopus apie Dessie, tokiu būdu nuvalydami kelią linkui Addis Ababa.

Pietiniame fronte, sulyg pranešimo iš Addis Ababa, italai taip pat žygiuoja pirmyn. Iš visos pietinės Ethiopijos ethiopai bėga linkui fronto, kad sulaikyti italus.

Akobo Post, Soudanese-Ethiopian Front.—Pierre van Passeen rašo, kad nekokios perspektyvos italams šiauriniame fronte. Penktą dalį italų pabudavotų kelių sugriovęs lietus. Naktimis smarkiai lyja. Del minkštumo žemės trokai ir tankai klimpsta į purvynę. Nuo kovo pabaigos prasidės lietingas sezonas šiariniame fronte, nors ir dabar lyja.

Ethiopai grįžta namo palikdami lietui kariauti su italais. Ethiopijos karalius paleidęs kelis šimtus mirti pasirengusių ehiopų būrių, kurie goriliškai puldinėsią italus.

Italai bėga į anglijos kolonijas. Sausio mėnesį 500 italų parbėgę į Kenya koloniją, kuri yra pietuose. Į Sudaną taip pat bėga, bet tolumas labai daug kenkiąs.

Karas Ethiopijoj Tęsis 30 Metų, Jei Mussolinis Turės Pinigų

Akobo Post, Ethiopijos-Saudanese Frontas.—"Šis karas gali tęstis 30 metų!" pareiškė M. Rene Drouillet, Francijos armijos geriausias lakūnas, dabar Ethiopijos aviacijos komandierius, kuris čia sustojo skrisdamas į Paryžių vakacijoms.

"Ar jūs žinote, kiek tankų yra paimta? Keturios dešimtys ir septyni. Šešios dešimtys jų į purvus įklimpę." Jis sako, kad Italai negalės labai toli eiti, nes ethiopai gauna ginklų ir iki italai prisirengs pulti, ethiopai bus prisirengę tinkamai gintis.

Londonas, Vasario 27.—Karaliaus Jurgio laidotuvės Anglijos žmonėms kainavo $125.000, sulyg parlamentui patiektos sąskaitos. Priėmimas svečių iš užsienio atsiėjo $35,000

FRANCIJOS SEIMAS PATVIRTINO SAVITARPINĖS PAGELBOS SUTARTĮ

Paryžius, Vasario 27. — Suvienyto fronto spaudimas privertė Francijos seimą patvirtinti Sovietų Sąjungos ir Francijos savitarpinės pagelbos sutartį. 353 atstovai pasisakė už patvirtinimą, o 164 prieš.

Montrealo Majoras Virsta "Kovotojum" Kada Rinkimai Artinasi

Montreal, Vasario 29.—Kadangi artinasi miesto valdybos rinkimai, tai Montrealo fašistinis majoras dabar nori virsti "žmonių draugu," kad jį vėl išrinktų. Viename valdybos posėdy jis priešinosi reakcionierių patiektoms rezoliucijoms, už ką jis gavo nuo jų keikti.

Kalbėdamas Federated Labor Clubs susirinkime jis šaukė, kad jis išvaikysiąs iš miesto valdybos reakcionierių kliką, arba žūsiąs.

Suvienytas frontas Montreale apima 35,000 žmonių. Į jį įeina ir Federated Labor Clubs, kurių vadas, Chalifaux, irgi suvienytam fronte. Tas ir majorą pastato į keblią padėtį.

DABAR JAU IR SU KOMUNISTAIS VIENYJASI

Paryžius, Vasario 15.—Čia įvyko apie šimto įvairių buržuazinių grupių ir darbininkų partijų atstovų konferencija, kurioje išdirbtas planas, kaip nuversti Hitlerio režimą Vokietijoj ir įsteigti demokratinę tvarką. Fašizmas suartino su komunistais net ir buržuazinius žmones, nekalbant jau apie socialdemokratus.

Sustreikavo Elevatorių Darbininkai Toronte

Vasario 27 d. Ant kampo Adelaide ir Victoria gatvių Metropolitam bildinge sustreikavo elevatorių valdytojai. Jie reikalavo pakelti algas $2 į sąvaitę ir sutrumpinti darbo valandas. Iki šiol jie gaudavo $18 į sąvaitę, bet reikėdavo dirbti nuo 72 iki 75 valandų į sąvaitę.

Kadangi bildingas yra 22 aukštų, o elevatorių valdytojai sustreikavo iš ryto, kada visi baltkalnieriai ofisų tarnautojai ir biznieriai susirenka į ofisus, tai apie 6,000 žmonių trepais turėjo lipti į viršų. Nekurios moterys net susirgo belipdamos.

Atėjo elevatorių unijos organizatorius, tuojaus įsikišo policija, delko įvyko menki kivirčai.

Didžiuma sklokininkų kalba už vienybę ir jos trokšta.

Drg. Guoba kalbėjo plačiai ir įdomiai, tik čia trumpai jo kalbos nekurias mintis sutrauktai paduodu.

Penkiolika Darbininkų Užmušta, Sulyg Vėlesnių Žinių

Revelstoke, B. C.,Kovo 3.—Sulyg vėlesnio pranešimo, garvežio vagonas užmušęs 15 darbininkų, o ne 7, kaip buvo anksčiau pranešta. Veik visi seni gelžkelių darbininkai.

Didelis Kanados Darbininkų Klasės Laimėjimas

Regina, Vasario 28.—Saskachewano provincijos valdžia panaikino vakarų Kanados bedarbių maršavimo vadų nusikaltimą prieš 98 cekciją kriminalių įstatymų, kurie jiems buvo primesti po policijos užpuolimo ant masinio mitingo Reginos mieste Dominion dienoje 1935 metais.

Taip gi valdžia sutiko, kad kitų 22 kaltinamųjų maišto kelime teismas būtų nukeltas iki balandžio 14.

Tokiu būdu keturiems maršavimo vadams pavojus būti įkalintiems ant 20 metų jau praėjo. Tais vadais yra: Gorge Black, Matt Shaw, John C. Cosgrove ir Arthur Evans.

Kovo 11, tačiau, įvyks teismas 22, kaltinamų maišto kėlime bedarbių, per kurį bus formaliai atnaujintos kaucijos ir teismas nukeltas iki balandžio 14. Tų draugų gynimu susiinteresavusios organizacijos žada kelti reikalavimus, kad visi tie apkaltinimai būtų panaikinti. Bus šaukiamos didelės demonstracijos ir masiniai mitingai.

Šis faktas rodo, kad trekerių maršavimas buvo teisėtas. Didžiuma Kanados gyventojų pasisakė prieš trekerių persekiojimus. Valdžia buvo priversta paskelbti kempių uždarymą ir nuimti tuos biaurius apkaltinimus maršavimo vadų.

Japonijos Fašistai Laimėjo Savo Reikalavimus

Tokio, Vasario 29.—Fašistų-karininkų pučas, kuris supurtė Japoniją per porą dienų, nuslopintas. Sukilusių 3,000 kareivių pasidavė valdžios jėgoms.

Pasidavimas įvykęs po to, gaip prieita susitarimo su valdžia, kad naujoj valdžioj nusveriančią galią turės militarinė frakcija.

Po to susitarimo, imperatorius davė įsakymą "nuslopinti sukilelius per prievartą, jei bus reikalas." Kareiviai pasidavė geruoju, o 18 jų vadų patys save nusižudė iš revolverių, sulyg Japonijos papročių, kada jie gavo pavėlijimą iš karaliaus.

Ministeris pirmininkas Okada neužmuštas, kaip buvo skelbta, bet jo giminaitis, švogeris, buvo jo vietoj užmuštas, kuris buvęs labai panašus.

Sukilimas įvykęs todel, kad fašistai prisibiją antifašistinių jėgų augimo. Jie labai nusigandę pereitų rinkimų. Ir liberalai, kurie buvo išrinkti į naują valdžią, susitaikė su sukileliais daug nusileisdami tik del baimės žmonių. Jie sutiko panaudoti didesnį terorą prieš mases.

Nors sukilimas nuslopintas, tačiau Tokijoj tebėra karo stovis. Laukiama finansinio krizio, kadangi iš Japonijos banko išimta 30 milionų dolerių. Civilio karo pavojus neprašalintas tapgi; nesantaika tarp pačios valdžios šulų nepanaikinta, nors sukilimas nuslopintas.

NUŠOVĖ AMERIKIETĮ POLICIJOS VIRŠININKĄ PORTO RICE

San Juan, Porto Rice, Vasario 23.—Vienas iš Porto Rice naciolistų vadų nušovė amerikietį San Juan policijos viršininką, pulkininką Riggs. Pranešimas sako, kad tai ženklas pradžios prispaustų žmonių sukilimų.

Lietuviai

Iškovokime, kad mūsų nepr klausomoj Lietuvoj augtų ir bujotų laisva lietuvių tauta Mūsų yra daug. Mažas rankos mostelėjimas sukels mažą vėją bet jeigu mes visi kartu mo telėsim, sukelsim didžiulį vėją Taigi, jeigu mes visi kartu dirb sime, ir kiekvienas po mažu naudingą darbą atliksim ir juos sujungsim į vieną, atlik sim milžinišką darbą.

Jei visi dirbs, kovas supra tą žmonės, žlugs visi garsieji tautų tironai. Sugrius Mussoli nio diktatūra Abisinijos ka nuose, subirės ir Lietuvos fa šistų valdžia, kuri šoka tok pat prakeiktą diktatūrišką šok pasiėmusi geležiniais nagais i glėbį vargšą darbininką.

M. Doveikienė

DARBININKŲ ŽODIS

(THE WORKERS' WORD)

Kanados lietuvių darbininkų sąvaitraštis. Leidžia "Darbininkų Žodžio" Draugija.

Prenumeratos kaina Kanadoj ir Anglijoj: metams $2.00; 6 mėnesiams $1.00. Visur kitur: metams $2.50; 6 mėnesiams $1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite "Darbininkų Žodžio" vardu.

"DARBININKŲ ŽODIS"

184 Spadina Ave., Box 31, Toronto, Ont.

KAPITALISTINIAI RAŠYTOJAI SUMUSA UŽSIPULDINĖJIMUS ANT SOVIETŲ SĄJUNGOS

Nemažai bėdos mes turime su socialistinės minties ir religinių įsitikinimų draugais, kada tenka su jais tartis bendro fronto sudarymo prieš fašizmą klausimu. Jie vis pastato prieš akis Sovietų Sąjungą, kurioj, girdi, darbininkai esą pavergti komunistinės diktatūros. Todel bus labai vietoj paduoti keletą atsiliepimų apie Sovietų Sąjungą kapitalistinių rašytojų.

Charles Herbert Huestis, vienas iš Toronto Daily Star žymiausių korespondentų, tame pačiame laikraštyje redakciniame puslapyje duoda ilgoką aprašymą apie Sovietų Sąjungos žmonių gyvenimą, pasiremdamas George Soule straipsniais, kuris buvo Sovietų Sąjungoj ir dabar aprašo New Respublic žurnale patirtus įspudžius. Charles Herbert Huestis rašo:

"Teatras, kaip jis pažymi, 'yra kur kas pralenkęs mūsiškį, kaip mūsų švinoristė pralenkus jų.' Kitaip sakant, prakeikiąs pasmerkimas Amerikos civilizacijos. Niekur pasauly, jis rašo, niekas neras lygaus baleto Leningrado baletui; ir šale to, daug atydos kreipiama į dramą. Maskvoj 'daugiau lošimų, negu New Yorke pačiame sezone.' Ar jie lankomi? Ir kas juos lanko? Kiekviena sėdynė laike lošimo užimta ir daugiausia darbininkais; geriausi darbininkai gauna teatrų tikietus dovanų."

Jei darbininkai lanko teatrus, tai reiškia, kad jie turi kuo užsimokėti ir tie teatrai yra įdomūs jiems. Kanadoj beveik tūšti teatrai, nes darbininkai negali jų lankyti del biednumo, o antra—jie svetimi darbo žmonėms.

"Leidime ir naudojime knygų," toliau Huestis rašo, **"Rusija pralenkia pasaulį."**

"Kiekvienas Rusijoj dirba, bet septynios valandos į dieną yra įstatymas ir kiekviena šešta diena yra visai liuosa. Industriniai darbininkai gauna vieno mėnesio vakacijas su pilnu mokesčiu; nekurie darbininkai sunkesnėse industrijose šešias sąvaites; gi baltkalnieriai darbininkai gauna dvi sąvaites."

"Daugiausia atydos atkreipiama į darbininkų apdraudą. Kuomet dabartiniu laiku Suvienytose Valstijose ir Kanadoj planai del socialės apdraudos sulaikyti teismuose del konstitucinių skerspainių, Rusijoj, Sovietų valdžia apsaugą skaito pirmoj vietoj. Socialės apdraudos sistema, rašo Soule, plačiau apimanti, negu privatinė industrija Suvienytose Valstijose dabar gali užtikrinti, Rusijoj įvesta. Senatvės pensijos, nemokamas medikalis ir dantinis patarnavimas suteikiamas ne kaip pašalpa, bet kaip kiekvieno piliečio teisė; taipgi nemokamai ligoninės ir sanatorijos sveikatos nustojusiems darbininkas. Motinos gauna šešių sąvaičių vakacijas prieš gimdymą ir po gimdymo, taipgi yra įrengtos lopšinės ir vaikų darželiai prie kiekvienos dirbtuvės, kolektyvo ir didesnių stočių."

"Visas mokslas nemokamai; daugiau, negu tas, studentai mokslinėse institucijose gauna algas, kaip ir darbininkai. Niekam neturtas negali pastoti kelio pasiekimui augštesnio mokslo. Šale to, labai priešingai tam, ką jie gauna kapitalistiniuose kraštuose, kiekvieną mokyklą baigiantį, nesvarbu, kokia jo specialybė būtų, laukia darbas."

"Bet ką tas reiškia," stato jis sau klausimą, **"jei del to netenka laisvės? Jei pastatai tokį klausimą bile kuriam rusui, Soule sako, jis pažiūri į tave su nusistebėjimu. Jis šiandien turi tokią laisvę, kokios jo tėvas nei nežinojo. Maurice Hindus sako, rusas 'šiandien yra daugiausiai suvienytas ir delto laimingiausias žmogus Europoj.' O kaip ta laisvė atrodys, kai mes palyginsime su ta laisve, kuri yra kapitalistinėse šalyse. Kokią laisvę turi milionai bedarbių šiame kontinente, nors čia sakoma 'laisvos' mūsų institucijos? Kritikos laisvė Rusijoj neaprubežiuota, tikrenybėje, tai pageidaujama."**

Šios ištraukos atsako į daugelį klausimų. Svarbiausia, tai atsako į užmetinėjimus, kad Sovietuose kritikos nėra. Visi valdininkai iki augčiausio gali būti kritikuojami.

ĮVYKIAI JAPONIJOJ—ŽENKLAS NAUJO KARO ARTĖJIMO

Nors šiuos žodžius rašant dar sunku pasakyti, kaip pasibaigs Japonijos vidujiniai neramumai, tačiau jau aišku, kad tie žmonės, kurie turėjo šiek tiek proto, kurie gudriai rengėsi prie užgrobimo Chinijos, Mongolijos ir Sovietų teritorijų, jau nužudyti, o jų vietas užims dar karštesni imperialistai, kurie į karą puls visu smarkumu.

Japonijoj tokios žudynės ne pirmas atsitikimas. Militaristai senai skina šiek tiek liberališkesnius žmones. Lapkričio mėnesy 1930 metais buvo nužudytas ministeris pirmininkas Yuko Hamaguchi. Jis buvo nušautas gelžkelio stotyje, Tokio mieste. Vasario mėnesy 1932 metais vos neužmušė imperatoriaus Hirohito, kuomet buvo išsprogdinta bomba laike procesijos. Vasario mėnesy 1932 metais buvo nužudytas finansų ministeris Junnosuke Inouye. Kovo mėnesy 1932 metais buvo nužudytas baronas Dan, Mitsui Industrial Combine rektorius. Gegužės mėnesy 1932 metais buvo nušautas ministeris pirmininkas Tsuyoshi Inukai. Kovo mėnesy 1934 metais buvo sunkiai sužeistas industrialistas ir žymus laikraštininkas, Sanji Muto. Rupiučio mėnesy 1935 metais nužudytas generolas leitenantas Tetsuzan Nagata.

Tos visos žudynės rodo, kad Japonijoj militaristai-fašistai per kraują skinasi prie valdžios kontrolės. Šių metų sukilimas kaip tik tuo laiku, kada Japonijos valdžioj buvo tokių žmonių, kurie netokie karšti buvo klausime užpuolimo ant Sovietų. Finansų ministeris, kuris nužudytas, sakęs, kad negalima daugiau pinigų skirti karo reikalams, nes masės gali sukilti. Militaristai taip pat pabijojo rinkimų, per kuriuos žmonės išrinko valdžion daug karo priešininkų. Net 23 darbininkai išrinkti. Jie nieko nelaukdami puolėsi nedaleisti taikos šalininkams įsigalėti.

Ir kapitalistinė spauda rašo, kad dabar karas rytuose gali greitai kilti. Tik dėjuoja, kad Vokietija vakaruose esanti negana pasirengusi.

PAŠALPŲ DARBININKŲ KOVOS NENUĖJO UŽNIEK

Yra nemažai tokių žmonių, kurie ima prikaišioti tiems darbininkams, kurie sugrįžta iš kovos lauko tuo laiku be laimėjimų, sakydami, kad jų kovos nuėjo už niek, kad kovos nieko nereiškia. Panašiai atsitiko ir pernai su taip vadinamais trekeriais. Buvo žmonių, kurie sakė: "Na, ką jie gavo? Ką jūs gavote iš maršavimo į Ottawą?"

Kad kovos darbininkams atneša gerus rezultatus, tai buvo nekartą jau prirodyta. Aštuoni komunistai iš Kingstono paleisti ne kieno kito rezultatas, kaip tik darbo žmonių kovos. Dabar seka kitas toks pavyzdis. Darbo ministeris skelbia, kad pašalpos kempės bus uždarytos liepos pirmo, kaip tik už metų po tų kovų, kurios įvyko Reginoj. Iki tam laikui, pradedant kovo pirmo, tose kempėse dirbanti darbininkai gaus po $15.00 į mėnesį. Su gelžkeliais esą padaryta sutartis, kuria einant bus paimta 10,000 pašalpos kempių darbininkų prie gelžkelių darbų.

Štai atsakymas tiems, kurie sakė, kad niekas neprivers valdžios uždaryti tas vergijos kempes. Manote, kad jos nepelningos pasidarė? Nieko panašaus. Jos pasidarė pavojingos kapitalizmui todel, kad šiandien apie jas sukasi visos Kanados žmonių mintys, kovos. Prieš tas kempes nusistatę ir gana žymūs žmonės.

KAS DEL UŽEMECKIO KLAUSIMO

"Darbininkų Žodis" gavo laišką iš M. Užemeckio advokato, kuriame advokatas M. Užemeckio vardu pažymi, kad vasario 13 dienos "Darbininkų Žodžio" laidoj tilpusioj korespondencijoj, po kuria pasirašo S. Tamošiūnas, iškelti faktai neatatinka teisybei.

"Darbininkų Žodžio" redakcija apgailestauja, kad tokia korespondencija buvo praleista. Mes manome, kad korespondencija nėra pakankamas prirodymas žmogaus gerų ar blogų elgėsių. Jei kyla kokie asmeniniai nesusipratimai tarp darbininkų, jie turi būti išrišti darbininkiškame teisme, prie liūdininkų. Tik po tokio teismo galima rašyti spaudon.

Kad tokie dalykai nepasikartotų ir kad darbininkai redakcijos nekaltintų už netalpinimą tokių korespondencijų, šiuomi pranešame, kad be virš minėto ištyrimo laikraštis asmeninio pobudžio korespondencijų netalpins. Mes negalime žinoti, kas kokiais tikslais gali rašyti. Gali būti tokių, kurie rašys visai nesąmones. Antra, vieno asmens apkaltinimas, be liūdininkų, negali būti pakankamu prirodymu.

Šiame paveiksle Workerio kartunistas Evrom vaizduoja Leono Trockio talką fašistams, kurią jis dabar jiems duoda šmeiždamas Sovietų Sąjungą.

Trumpai Iš Winnipego Lietuvių Pašalpinės Draugijos Veikimo

Winnipeg, Man.—Metiniame draugijos susirinkime kilo sumanymas, kad reikia daryti galutinus žygius susivienyjimui su St. Boniface kuopa Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos. Tam reikalui buvo išrinktas komitetas iš dviejų narių, J. Paliliūno ir V. Žinaičio, del pasitarimo su St. Boniface kuopa susivienyjimo klausimu.

Kadangi WLDPD vienyjasi su SDKLSPD centru Toronte, todel St. Boniface kuopa priėmė delegatus ir jų kvietimą susivienyti. Tuo būdu pareitame draugijos susirinkime buvo svarstytas klausimas ir pravestas balsavimas, per kurį didžiuma balsavo už susivienyjimą su St. Boniface 7-ta kuopa, sekančiomis sąlygomis:

Suvieytas draugijas pavadinti St. Boniface ir Winnipeg kuopa. Išgauti čarterį virš minėtu vardu. Padaryti kuopos antspaudą tuo pačiu pavadinimu ir iš naujo užvesti būsimos kuopos knygas. Išrinkti valdybą iš abiejų draugijų bendro susirinkimo.

Su minėtomis sąlygomis abidvi draugijos sutiko ir bus sudaryta viena kuopa Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos

Pereitame WLDPD susirinkime buvo matyti daug asmenų, pageidaujančių prisirašyti prie pašalpinės draugijos. Tik dar atidėjo laukdami galutino susivienyjimo pasekmių.

Bet, draugai, norintieji stoti į pašalpinę draugiją, naudokites proga, kadangi dabar SDK LSPD vajus ir nariai priimami su pusiau nupigintu įstojimo mokesčiu. Rašykites į St. Boniface kuopą, nes jau greitu laiku bus ta pati draugija,—nepraleiskit progos.

Paskutiniame draugijos susirinkime buvo nutarta suruošti šeimynišką vakarą su alum ir užkandžiais. Vakaras įvyko 16 vasario, A. Urbono namuose. Nors oras buvo labai šaltas, bet publikos prisirinko pilnas namas. Buvo malonu matyti, kaip skirtingų įsitikinimų draugai ir draugės linksminosi ir skaniai užkandžiavo, kuriuos pagamino draugė Urbonienė ir kitos draugės, prisidėjusios prie pasidarbavimo draugijos labui.

Didelis dėku Urbonui ir Urbonienei už leidimą savo namuose suruošti draugijos naudai vakarėlį. Taip pat draugei Nakrušienei, kuri nemažai parėmė su savo gražia dovana. Nors dar jauna draugijos narė, o jau pasižymi pasidarbavime draugijos labui. Nakrušienė tame vakarėlyje paaukavo gražią paduškaitę (kušin), kurią išleido ant laimėjimų draugijos naudai. Iš to gauta keletas dolerių. Tai geras pavyzdis visiems draugijos nariams, kaip reikia darbuotis draugijai. Tiesa, to vakaro komitetas taipgi labai tvarkingai ir patenkinančiai patarnavo visiems to vakaro dalyviams.

Visiems pasidarbavusiems, draugijos rėmėjams ir to vakaro dalyviams draugijos vardu tariu viesiems ačiu.

G. Paliliūnas
WLDPD Pirmininkas

Sir Stafford Cripps Pasirengęs Dirbti Su Komunistais

Londonas, Vasario 27.—"Aš esu pasirengęs rizikuoti darbą su Komunistų Partija ir remti jos afiliaciją prie Darbo Partijos," pareiškė Sir Stafford Cripps, Socialistų Lygos vadas, kuomet buvo užklaustas ar jis remia suvienytą frontą su komunistais.

"Didžiausiu daiktu yra," tęsė, "sudaryti darbininkų valdžią šioj šaly (Anglijoj—Red.), kuri išvieno dirbtų su Rusijos valdžia. Tas reiškia suvienytą frontą su Komunistų Partija."

Prieš federalinius rinkimus jis dar stovėjo prieš suvienytą frontą, bet laike rinkimų jis persitikrinęs, kad komunistai geriausi darbo žmonių draugai.

Ką Rašo Darbo Liaudis iš Lietuvos ir iš Sovietų Sąjungos

Kanados lietuvių tarpe atsiranda tokių, kurie kaip tai įsivaizdina, net ir kitiems aiškina, kad Sovietų Sąjungoj darbininkų gyvenimas blogesnis, kaip Lietuvoj. Pažiūrėkime, ką mums rašo laiškuose iš vienos ir iš antros valstybės. Štai laiškas iš Lietuvos nuo brolio, kurs valdo ūkį ir kadaisiai neblogai gyveno:

Mylimas Broli!

Sveikinu tave, Jūsų žmoną ir vaikelius, linkėdamas geriausios laimės.

Dabar duodu žinoti Jums, kad laišką ir dovanas priėmiau—labai, labai ačiu.

Brolau, prisipažinsiu, kad dabar pas mus litas rėtai kada pasimaišo kešenėje, nes nėr iš kur paimti, todel Jūsų dovana del mūsų yra perdidelė, už ką nežinau ir kaip dėkavoti.

Taipgi ačiu už teisingą patarimą mano sūnui laike kareiviavimo. Aš irgi tos nuomonės, kad jeigu Lietuvos kaimiečių sūnūs, kurie turi ginklus savo rankose, suprastų tikrąją šio krizio priežastį, tai greit mūsų ponams būtų galas, bet gaila ne vienas žmogus, nevienodai ir supranta.

Nežinau, brolau, ar Jūs galit suprasti, kaip dabar žmonės pas mus suspausti. Nors gyvename laisvėj, bet nedaug skiriasi ir nuo kalėjimo; be valdžios žinios negalime pasijudinti nei pėdos. Sulyg valdžios parėdymo, uždrausta vakarais sueiti pas kaimyną pasišnekėti, jaunimui uždrausta rengti vakarines. Nesilaikanti šio parėdymo baudžiami iki 2-jų mėnesių kalėjimo. Todel jaunieji vengdami bausmės sėdi namie prie pečiaus. Žodžiu sakant, mus verčia žmogui žmogaus bijotis.

Naujienos irgi nekokios: Miškinio Juozo 60 hektarų ūkį su trobomis pardavė iš varžytinių už skolas. Šeimyną iš devinių asmenų išmetė lauk. Alekso Zostauto ir Stasio Vertelkos ūkius po 20 hektarų paėmė bankas savo nuosavybėn (šie ūkiai Panevėžio apskr. Paberžio kaime). Gerai, kad nėra pirkėjų; jei būtų kas perka, tai pas mus didesnė pusė ūkių būtų išvaržyta. Parašyk, brolau, dažniau laiškus.

Dabar žiūrėkim, ką rašo duktė tėvui iš darbininkų tėvynės—Sovietų Sąjungos. (jos tėvas gyvena Kapuskasing, Ont., vardu Pet Kamisaras, senyvas žmogus). Štai jos laiškas:

Brangus Teti!

Spaudžiu Jums ranką su viltimi dar nors kartą Jus pamatyti gyvą ir sveiką. Pinigus, kuriuos siuntėt laiške, gavau, bet daugiau pinigų man nesiųsk, nes mes pinigų turim ir gyvenam gerai.

Dabar gyvenam kolektyviam ūkyj, mano vyras dirba kas diene po 8 valandas į dieną, o aš—kai turiu laiko, tai dirbu, kai neturiu, tai nedirbu; pereitais metais aš išdirbau 150 dienų ir už gerai atliktą darbą gavau dovaną—vieną kartą 50 rublių, o antrą kartą 75 rublius—viso 125 rublius.

Kolektyvas laiko didelę krautuvę. Ko tik mums reikia, mes gaunam, taipgi turim mokyklą. Dieną mokinasi vaikai, o vakarais suaugę; laikome karvę ir dvi kiaules, iš grūdų—kviečių, rugių ir kitų—viso gavome 120 pūdų. Šieno ar šiaudų įmam, kiek tik kam reikia. O pinigų dar negavom, nes neišskaitliavo, kiek kam priklauso, bet greit gausim.

Tėtė rašai, kad Kanadoj nėra darbų, tai atvažiuok pas mus, —tėtei dirbti nereikės, tik prižiūrėsi mūsų namus, o gyvenimu būsi patenkintas.

Atrašyk, Tėti, ką mislini daryti. Lauksiu nuo Jūsų atsakymo. Viso gero Jums. Jūsų duktė. (Parašas.)

Tai matot, koks skirtumas gyvenime.

Taip darbininkai gyvena ne Smetonos valdomoj Lietuvoj, bet darbininkų tėvynėj—Sovietų Sąjungoj su Stalinu priešakyj.

Lietuvoj žmonės dirbdami po 16 valandų į dieną skursta. Gi Sovietų Sąjungoj gerai pragyvena dirbdami tik 8 valandas.

J. G—nas

SOVIETŲ SĄJUNGOJ

Naujas Miestas

Ant lygumos, kur persiskiria Riazan ir Volgos geležkelių linijos, išaugs miestas su 200,000 gyventojų; tai bus sostinė Volgos Vokiečių Respublikos ir bus pavadinta Engelso miestu. Planai jau pradėti gaminti. Apima 12,000 akrų žemės plotą. Bus pastatyti gražūs budinkai. Aštuoni nuošimčiai namų bus pabudavota keturių aukštų. Bus išbudavotos mokyklos, kliubai ir Vokiečių Operai namas.

Gyvuliai Daugėja

Sulyg vėliausios registracijos, Kirkizų Respublikoj kolektyvių ūkių nuosavybėj 1935 metais buvo 150,000 raguočių galvijų ir 300,000 avių ir ožkų. 1936 metų sausio 1 dieną kolektyvai turėjo jau 190,000 raguočių ir 468,000 avių ir ožkų.

Budavos Orlaivius iš Gumos

Sovietų Sąjungoj sudarytas planas budavoti monoplaninius orlaivius iš gumos. Pirmieji tokie orlaiviai bus pabudavoti ir paleisti tarnybon šių metų balandžio mėnesį. Pereitais metais iš gumos buvo pabudavotas sklandituvas.

Visas orlaivis bus pagamintas iš gumos. Iš kietos medžiagos bus pagaminta krypties vairas ir toji vieta, kur bus įdėtas motoras. Sparnai būsią padalyti į kameras, kurie savaime prisipildys oru. Taipgi propeleriai būsią iš gumos. Visas aparatas sversiąs 80 kilogramų ir bus galima sudėti į vidutinio dydžio dėžę. Orlaivis galės lėkti nuo 60 iki 120 kilometrų per valandą ir kainuos pagamintos 1,000 rublių.

Keleiviai Oru

Pereitais metais Sovietų Sąjungoj civilės aviacijos orlaiviais buvo pervežta 122,939 keleiviai ir 15 tonų krovinių. Tas parodo, kaip SSRS išsiplėtė orlaivininkystė.

Rado Naujus Žibalo Šaltinius

Urale apie 12 kilometrų nuo Ašibojevo surastas dar iki šiol nežinomas žibalu turtingas plotas. Sprendžia, kad žibalo išnaudojimas būsiąs labai pelningas.

170 Tonų Dešrų į Dieną

Prie didelės skerdyklos Maskvoj atidarytas dešrų departamentas, kur per dvi pamainas po 7 valandas pagamina 170 tonų dešrų kasdieną. Tai bent dešrų, dešrelių.

Milionas Naujų Darbininkų

Sovietų Sąjungoj ne tik nėra bedarbės, bet ten nauji darbininkai paimami į industrinį darbą. 1935 metais dirbo 24,740,000 darbininkų, o 1936 metais visos produkcijos procese bus 25,725,000 darbininkų.

AUKOS

Norwood, Mass., USA. Norwoode draugai darbininkai surengė balių tikslu parėmimui "D. Ž." ir gauta pelno $23.50. Pinigai gauti per drg. M. Guobą.

Montello, Mass., USA. Gauta per drg. M. Guobą. Geo. Šimaitis $2.00; po $1.00 aukavo: G. Redzevičius, N. Zaleckaitė, P. Vessel, V. Zinkevičius, K. Benulis, K. Ustupis, J. Vaitaitis, J. Gutauskas, J. Sireikis ir A. Raila; po 50 c.: J. Vaitiekunas, W. Kelley, N. Ambrose, K. Jakubėnas, A. Orentas, F. Čereška, A. Jocius, J. Tautvaiša ir A. Atkocaitis; J. Kukaitis 31 c.; po 25 c.; J. Blujus, M. Keiziunienė, J. Laužikas, A. Baronas, W. Mikėnas, A. Volungevicius, J. Kačėnas, T. Vasaris, J. Vytis, K. Vasiliauskas ir J. Sidara; smulkių surinkta $1.75. Viso $21.31.

Bridgewater, Mass., USA. Gauta per drg. M. Guobą. J. Katilas aukavo $2.00; po $1.00: S. Kirslis ir J. Šaltenis; po 50 c.: W. Ermatavičius, S. Meškinis, G. Krenčis ir W. Zmuidin; po 25 c.:K. Kalvienė, J. Deksnis, P. Jurkštas, P. Kundrotas, J. Jasukevičius, J. Gricius, A. Deksnis, P. Balčiunas, J. Šimkus, K. Perlis, A. Baginskas, P. Krukonis, F. Medeckis, Mrs. Bush, J. Sailius, D. Lepeikis, G. Petrauskas, J. Kusleika, A. Biekša, S. Lankelis, S. Gudynas, P. Budriūnas, K. Jukna ir S. Skerstanas;F. Jurkevičius aukavo 50 centų; smulkių surinkta 55 c. Viso $13.05.

Stoughton, Mass., USA. Gauta per drg. M. Guabą $6.05, kurius pridavė suaukavę vietos darbininkai.

Lowell, Mass., USA. Gauta per drg. M. Guobą. Po $1.00 aukavo: S. Paulionka, F. Greska ir J. Daugirda; po50 c.: J. Blažanis, F. Arbačauskas, A. Stravinskas ir V. Mikalopas; po 25 c.: L. Paulauskas, F. Sernas, J. Siniauskas ir J. Karsonas. Viso $6.00.

Kapuskasing, Ont. Gauta per drg. V. Mačiukonį. Kiškis aukavo $1.00. Iš svetimtaučių surinta $2.00. Viso $3.00.

Montreal, Que. Surinko drg. J. Kukenis. J. Kukenis 35 c.; po 5 c.: A. Ališauskas, F. Spaičys ir V. Zavišius. Viso 50 c.

Montreal, Que. Em. Plačenienė aukavo $1.00.

Montreal, Que. Aukų rinkėjas drg. P. Uldukis. P. Uldukis aukavo $5.00; P. Jočis $1.00, V. Bitas $1.00; po 50 centų: H. Dimortau, M. Norbas, J. Stankevičienė, J. Kadauskas, R. Brazinskis; B. Wrillims 40 c.; po 25 c.: N. Ceonomos, L. Hoglan ir M. Abromavic; F. Gurovius 15 c.; V. Polomell 15 c.; K. Mileris 10 centų Viso $11.05.

Sudbury, Ont. Gavome per drg. R. Českauską $2.00, kuriuos aukavo J. Kapučinskas del užrašymo dviejų naujų prenumeratų tokiems darbininkams, kurie del bedarbės negali užsirašyti, o nori skaityti "Darbininkų Žodį."

Baltimore, Md., USA. Gavime per drg. P. Paserskį nuo ALDLD 25 kuopos prenumeratos atsinaujinimą $3.00, kuriuos suaukavo sekanti drtaugai: J. Smalenskas $1.00, P. Paserskis 50 c., J. Stonis 50 c.; po 25 c. aukavo: A. Vitkus, K. Mikolaitis, J. Jesaitis, surinkta smulkiais 25 centai.

Seattle, Wash., USA. Gavome per drg. M. Baltrušį nuo ALDLD 161 kuopos $2.50.

Lethbridge, Alta. Gauta per drg. A. Mažeiką. J. Gulbė 25 c., A. Mažeika 25 c. ir M. Jaska 10 centų. Viso 60 centų.

Edmonton, Alta. Gauta per drg. P. Joneliūną. G. Arbak $2.00.

Worcester, Mass., USA. Gauta per drg. M. Guobą. ALDLD 155 darbininkių kuopa $6.50; Darbininkų Klubas $5.00; ALDLD 5 kuopa $5.-00; P. Jurkynas Liberty Garage $1.00; po 50 centų aukavo: J. Skliutas, V. Repečka ir K. Dirvelis; po 25 centus aukavo: S. Janulis V. Motiejaitis, J. Žukauskas, J. Pocius ir P. Basevičius; vienas asmuo aukavo 10 centų. Viso $20.35.

Lawrence, Mass., USA. Gauta per drg. M. Guobą. ALDLD 37 kuopa $5.00; po $1.00 aukavo: B. Chulada, V. Kralikauskas, A. Taraška ir J. Chulada; po 50 centų aukavo: R. Chulada, J. Šleivys ir F. Zula; A. Jurgelevičius 25 c. Viso $10.75.

Haverhill, Mass., USA. Gauta per drg. M. Guobą. P. Jociunskas 50 c.; smulkių surinkta $4.19. Viso $4.69.

Toronto, Ont. Gauta per drg. A. Balčiūną. J. Gudrot 5 centus.

Toronto, Ont. Drg. A. Byras paaukavo $1.00, neimdamas mokesčio už pervežimą daiktų persikeliant į kitą spaustuvę.

Auburn, Me., USA. Drg. A. Kaulakis prisiuntė nuo ALDLD 31 kuopos auką $2.50.

DARBININKIŲ SKYRIUS

SOVIETŲ SĄJUNGOJ

Naujas Miestas

Ant lygumos, kur persiskiria Riazan ir Volgos gelžkelių linijos, išaugs miestas su 200,000 gyventojų; tai bus sostinė Volgos Vokiečių Respublikos ir bus pavadinta Engelso miestu. Pirmiausiai jau pradėti gaminti. Apima 12,000 akrų žemės plotą. Bus pastatyti gražūs budinkai. Aštuoni nuošimčiai namų bus pastatyti. Bus budavota keturių aukštų. Bus išbudavotos mokyklos, klinika ir Vokiečių Operai namas.

Gyvuliai Daugėja

Sulyg vėliausios registracijos, Kirkizų Respublikoj kolektyvių ūkių nuosavybėj 1935 metais buvo 150,000 raguočių galvijų ir 300,000 avių ir ožkų. 1936 metų sausio 1 dieną kolektyvai turėjo jau 190,000 raguočių ir 468,000 avių ir ožkų.

Budavos Orlaivius iš Gumos

Sovietų Sąjungoj sudarytas planas budavoti monoplaninius orlaivius iš gumos. Pirmieji tokie orlaiviai bus pabudavoti ir paleisti tarnybon šių metų balandžio mėnesį. Pereitais metais iš gumos buvo pabudavoti ir sklandituvas.

Visas orlaivis bus pagamintas iš gumos. Iš kietos medžiagos bus pagaminta kryptis, vairas ir toji vieta, kur bus pastatytas motoras. Sparnai bus padalyti į kameras, kurie savaime prisipildys oru. Taipgi parašiutas iš gumos. Visas aparatas sversiąs 80 kilogramų ir bus galima sudėti į vidutinį dydžio dėžę. Orlaivis galės kilti nuo 60 iki 120 kilometrų valandą ir kainuos pagamintas vos 1,000 rublių.

Keleiviai Oru

Pereitais metais Sovietų Sąjungoj civilės aviacijos orlaiviais buvo pervežta 122,939 keleiviai ir 15 tonų krovinių. Tai parodo, kaip SSRS išsiplėtė orlaivininkystė.

Rado Naujus Žibalo Šaltinius

Urale apie 12 kilometrų nuo Ašibojevo surastas dar iki šiol nežinomas žibalo turtingas plotas. Sprendžia, kad žibalo išnaudojimas būsiąs labai pelningas.

170 Tonų Dešrų į Dieną

Prie didelės skerdyklos Maskvoj atidarytas dešrų departamentas, kur per dvi pamainas po 7 valandas pagamina 170 tonų dešrų kasdieną. Tai bent dešrų, dešrelių.

Milionas Naujų Darbininkų

Sovietų Sąjungoj ne tik nėra bedarbės, bet ten nauji darbininkai paimami į industrinį darbą. 1935 metais dirbo 24,740,000 darbininkų, o 1936 metais visos produkcijos procese buvo 25,725,000 darbininkų.

Į DARBĄ DRAUGĖS

Padidėjus "Darbininkų Žodžiui," kilo noras ir "Darbininkių Skyrių" ne tik atgaivinti, kuris nors nereguliariai, bet retkarčiais pasirodydavo, bet taip-gi jį padaryti didesniu, įvairesniu ir įdomesniu. Išėjus didesniam "D. Ž.," pas daugelį draugų pasireiškė nuomonė įvesti atskirus skyrius, kurie tam tikru-nuskirtu laiku figuruotų. Kaip jau visi pastebėjote, pereitam Nr. pasirodė "Meno Skyrius," kuris pasirodys mėnesiniai.

Kadangi "D. Ž." davė ir darbininkėms vietos laikraštyje savo skyrių, tai tuo reikalu buvo atsikreipta į nekurių kolonijų drauges, kad rengtųsi su raštais prie "Darbininkių Skyriaus," bet mūsų draugės į tai atsakė tylėjimu.

Mūsų užsimojimas neduos gerų rezultatų, jei draugės neprisidės prie šio taip svarbaus darbo. Bet būtų klaidinga ir manyti, kad darbininkės ir ateityj paliktų plunksną rūdyti.

Dažnai galima pastebėti spaudoje, kad darbininkės vis daugiau ir daugiau pradeda įsitraukti į veikimą. Paimkime, kad ir įvairias kampanijas, kurios yra visuomet sekmingai pravestos tose kolonijose, kur tik draugės ima savo iniciatyvą. Tik visa bėda su mumis, kad bijomės imti plunksną į ranką ir kartu su vyrais dirbti spaudoje. Vis tas nelemtas nepasitikėjimas savo sugebėjimu, kad galėtume atlikti, baimė, nedrąsa ir k.. Mes užmirštame, kad nė vienas negimė su įvairiais gabumais vienokiam ar kitokiam darbui atlikti, o tik atsiekia tuos gabumus lavindamasis, mokindamasis. Ir mes negalime žinoti apie savo sugebėjimus, ar nesugebėjimus, ką nors atlikti, jei niekuomet nemeginame. Man rodos ir rašymo srityj, kuri tik moka plunksną valdyti, galėtų mėginti reikšti savo mintis raštu. Žinoma, pirmi bandymai nebūna pasekmingi, nes pradžia kiekvienam darbui yra gana sunki.

"Darbininkių Skyrius" bus ne vien išgirdimui iš įvairių kolonijų apie darbininkių padėtį, jų išnaudojimą ir k., bet taip gi lygiai svarbus tuo, kad draugės rašydamos į tą skyrių turės progos lavintis save rašymo srityj. Rašymui medžiagos yra užtektinai, tik reikia noro.

Todel ir aš, "Darbininkų Skyriaus" redakcinės komisijos vardu, atsikreipiu į visas, ne tik Kanadoj gyvenančias lietuves darbininkes, bet taip lygiai ir Suvienytose Valstijose, kad suprasdamos, kaip yra svarbu palaikyti mūsų skyrių laikraštyje, stenktųsi jį užpildyti įvairiais raštais.

Kad yra gana daug gabių draugių, kurios moka puikiai vedžioti plunksną, tai nereikia delto abejoti. Atsišaukdama į darbininkes šiuo reikalu, ypatingai atkreipiu akį į drauges montrealietes. Tai kolonija daugiausiai apgyventa lietuviais, kurių tarpe randasi nemažas skaičius ir draugių, kurios atlieka gana didelius darbus darbininkiškame judėjime, bet spaudoje, tai labai mažai pasirodo. Subruskite, draugės montrealietės, nes ne tik mano vienos, bet visų akys nukreiptos į jus, kaip į didžiausią lietuvių koloniją.

Drg Doveikienė, kuri dar nesenai atvažiavo iš Lietuvos, jau spėjo net kelis kartus pasirodyti spaudoje. Tikimes, kad drg. Doveikienė atsistos į pirmaeilių draugių eiles!

Tai-gi, draugės, naudokime savo spaudą darbininkių organizavimui, lavinimuisi ir aktyvizavimuisi.

Sekantis "Darbininkių Skyrius" turėtų pasirodyti įvairesnis ir turingesnis, kuris išeis balandžio 2. Tik iš kalno prie jo besirengdamos padarysime jį įdomiu ir turiningu. Pasistengkite raštus laiku prisiųsti.

Rašydama apie mūsų skyrių, neturėjau omenyje, kad draugės tik į minėtą skyrių rašytų. Reikia rašyti visuomet, jei tik yra kas rašyti, nes kartais raštai, belaukiant pasirodant savo skyriaus, gali pasenti.

Tad, draugės, visos už plunksnos!

Pašėšupietė

AŠTUNTĄ KOVO MININT

Aštunta kovo yra viso pasaulio darbininkių kovos diena. Jos istorija prasideda net nuo 1910 metų, kada Klara Zetkin pasiūlė Antro Internacionalo kongrese, kuris buvo laikomas Kopenhagos mieste, Danijoj, kad būtų paskirta diena darbininkių mitingams ir demonstracijoms už darbininkių teises. Tuo laiku labai retai kur darbininkės turėjo teises dalyvauti rinkimuose. Ji pasiūlė aštuntą dieną kovo tokioms darbininkių kovoms.

Dabar darbininkės beveik visur turi tas teises, išskiriant tam tikras vietas, kaip pavyzdžiui Quebeco provincija, Kanadoj. Darbininkių kovos išlaimėjo tas teises. Bet šiandien moterims stovi prieš akis pavojus netekti tų visų iškovotų teisių. Fašizmas, kur jis galioj, vėl stumia darbininkes į virtuvę, vėl rengiamasi atimti teises dalyvauti rinkimuose, įeiti į valdiškas įstaigas. Jis nori moteris paversti vaikų gimdymo mašinomis, kad prigaminti kanuolėms pašaro. Ir visos kitos darbininkių gyvenimo sąlygos su krizio gilėjimu nuolatos eina blogyn. Štai keletas pavyzdžių iš Kanados darbininkų gyvenimo.

Iš viso Kanadoj įvairius darbus dirba 666,021 darbininkė. Iš jų tarpo yra 2,676 darbininkės nuo 10 iki 15 metų amžiaus. Tai vaikai dar. Gyvenimo sunkumas privertė jas apleisti mokslus, o eiti dirbti. Tarp 15 ir 20 metų amžiaus darbininkių dirba 344,941. Tarp 45 ir 64 metų amžiaus—88,531. Virš 64 metų amžiaus—17,000.

Kaip matote iš virš minėtų skaitlinių, tai daugelis jaunų ir senų, netinkamų darbui, priverstos dirbti ir gal maitinti savo šeimynas. 66,797 darbininkės yra vedę, kurios, aišku, turi maitinti šeimynas, nes gal daugelio vyrai bedarbiai. Yra, žinoma, kur abu dirba. Bet prie to verčia abiejų žemos algos. Labai maža išimtis, kur užtektų vieno pragyvenimui, jei turi vaikų. 61,335 darbininkės yra našlės, kurios, aišku, turi ir šeimynas maitinti. Didelis jų skaičius dirba pas ponus, kur algos vos apie $250 į metus.

Bedarbių moterų gyvenimas dar sunkesnis. Niekas taip nenukenčia nuo bedarbės, kaip motinos ir jaunos mergaitės. Motinos jaučia daugiau savo šeimos alkanumą, o jaunom merginom tenka pergyventi jaunystę didžiausiame nedatekliuje. Daugelis jų patenka ir prostitucijon, kuri šiais laikais puikiai žydi. Suvienytose Valstijose buvo sugauti prostitucijos namų laikytojai, kurie laikė 2,000 merginų, iš jų pasidarydami milionus dolerių pelno.

Kitose šalyse darbininkių padėtis gal dar blogesnė, kaip Kanadoj ir SAV.

Bendrai imant, kaip visur, taip ir Kanadoj, darbininkių, kitaip sakant, moteriškos lyties žmonių, yra tiek, kiek ir vyrų. Tačiau moterys visur labai menkai pasirodo. Net ir kapitalistų ir vidurinių klasių moterys toli stovi užpakalyje visuomeniniame gyvenime. Nerasime mokslininkų tarpe. Valdžios atstovų taip pat labai mažas nuošimtis. Pradžios mokyklų mokytoja—tai jau augščiausia vieta, kokią moterys Kanadoj užima, su mažom išimtim. Nekalbant jau apie Quebeco provinciją, kur moterys neturi balsavimo teisių, jos ir kitur žeminamos. Ontarijos provincijos parlamento rūmuose draudžiama moterims nusiimti skribelaites.

Didelis skirtumas moterų tose šalyse, kur kapitalizmo viešpatavimui padarytas galas. Pavyzdžiui, Chinijos sovietinėj valdžioj yra 50 nuošimčių moterų. Raudonojoj Armijoj moterys atlieka maisto pristatymo darbus. Yra moterų, kurios užima armijos vadų vietas ir jų vadovybėje buvo nuginkluoti keli fašistų pulkai. Lygos Ginkluotam Apsigynimui nuo Japonijos Imperializmo vadu yra Sun Tsin Lin, našlė Sun Yat Sen.

Sovietų Sąjungoj, kur klasių kova laimėta ir eina socializmo budavojimas, moterys užima gana svarbias vietas. 64,000 moterų Sovietų Sąjungoj yra inžinieriai. Kaimų sovietų tarpe moterys sudaro 26 nuošimčius. Miestų sovietuose moterys sudaro 32 nuošimčiu. Visos Sovietų Sąjungos Sovietų Kongrese delegatų tarpe buvo 16 nuošimtis moterų. Sovietų Sąjungoj išnyksta ta mintis, kad moteris yra žemesnė už vyrą, kad jos protas negali taip veikti, kaip vyro, kad ji tik vaikams gimdyti. Sovietai įsteigia moterims patogumus, kad jos ir vaikus gimdydamos galėtų vistiek atlikti tuos pačius darbus, kokius vyrai gali atlikti.

Taigi, mes turim du paveikslu: vieną, kuris parodo darbininkes esant paniekintomis, pavergtomis, po fašizmo letena, į gimdymo mašinas paverstomis, ir kitą—kuris rodo moterų progresą, kur moterys lyginasi su vyrais visame kame.

Aštunta kovo yra darbininkių diena, kurioje darbininkės daro apžvalgą visų metų kovos ir nustato gaires visiems sekantiems metams. Šių metų aštuntą kovo minėdamos matome, kaip fašizmas puolė ant darbininkių fašistinėse šalyse, kaip kapitalizmas išnaudoja darbininkes, kaip jis rengiasi karui, į kurį paims mūsų vaikus, brolius ir mylimus. Vienu žodžiu, mes darbininkės, nei kiek nemažiau, kaip vyrai, matome didelį pavojų besiartinant, nuo kurio reiks nukentėti mums darbininkėms daugiau, negu vyrams. Už tai turime daryti planus, kaip pasekmingiau atmušti tą pavojų sekančiais metais.

Visa darbininkų klasė šiandien žengia į suvienytą frontą. Suvienytas darbo žmonių frontas yra vienintėlė priemonė atsilaikymui prieš naujus kapitalo smūgius ir užtikrinimui pergalės, kurią aplaikė darbo žmonės Sovietų Sąjungoj. Tad ir mes darbininkės turime toj linkmėj dirbti. Mes darbininkės turime pačios vienytis ir dirbti, kad visos darbo žmonių organizacijos eitų prie vienybės.

A. Ylienė

PIRMA PRAKALBA

Ant stalo garavo lietuviški kopūstai lėkštėj. Ant paviršiaus kopūstų viralo pluduriavo kiaulienos taukų geltoni karoliai. Mikas Striumbis užsiguląs ant lėkštės nieko nekalbėdamas su alumininiu šaukštu pylė karštus kopūstus į gerklę.

Ono Striumbienė visai nemėgino savo vyro prakalbinti, nes ji nekuris laikas pastebėjo jo nepasitenkinimą jos elgėsiu.

Mikas pyko ant savo žmonos užtai, kad jinai prisirašė į darbininkų draugiją. Netaip Mikui netiko prisirašymas, kaip Onos veik kas vakarą vėlai parėjimas į namus.

Jau du metai, kaip Mikas su Ona apsivedė ir gražiai gyveno. Dabar Miką kankina mintis, kad Ona po priedanga organizacinio darbo turi progą su kavalieriais praleisti laiką. Kuo Mikas daugiau galvojo ir rūpinosi, tuo jam Onos vėlus parėjimas vakarais rodėsi įtartinesnis.

—Mikai, kodel tu šį vakarą toksai paniuręs? — Pratarė mandagiai Ona.

—Tai ką, gal tu manai, kad aš nesuprantu...

—Apie ką, ką tu turi omenyje taip sakydamas?

—O tai man nepatinka, kad tu vėlai vakarais pareini į namus.

—Aš neginu ir tau vakarais išeiti. Jeigu prisirašiau į organizaciją, tai reikia prisidėti ir veikimu. Vaidinimai, dainos, susirinkimai, savitarpinis lavinimasis, tai mano ilgų vakarų organizacinis darbas,—Ona paaiškino.

—Gerai, tai ir aš išeinu šį vakarą.

Ona negalėjo suprasti ar Mikas patikėjo jos pasiaiškinimui, ar ne. Bet Mikas išbaigęs srėbti kopūstų lėkštę, skubiai pasiėmęs kepurę, užsimetęs paltą išėjo.

Ona suplovusi indus, jausdama sunkų širdies spaudimą, išėjo į darbininkių susirinkimą.

* * * * *

Kada Ona atėjo, jau buvo pilnas kambarys prisirinkęs skirtingo amžiaus darbininkių. Ona tylėdama atsisėdo į kampe esančią tūščią kėdę. Kadangi Ona visuomet būdavo linksma ir priduodavo visam susirinkimui daug gyvumo, šį vakarą darbininkės tuojau pastebėjo didelę permainą ir įskaitė jos veide skausmo ir liūdėsio bruožus.

Nespėjo pastebėjusios darbininkės užklausti Onos, kas jai yra, tuoj sena darbininkių veikėja Krivienė atidarė susirinkimą ir paaiškino, kad šis susirinkimas yra sušauktas tikslu prisiruošti prie paminėjimo aštuntos kovo, pasaulio tarptautinės darbininkių dienos.

Darbininkės tarėsi, diskusavo, ir priėjo prie nutarimo, kad šiais metais darbininkių dieną paminėti suvienytu darbininkių frontu, ir užkviesti visokių skirtingų pažiūrų darbininkes prisidėti prie paminėjimo istorinės darbininkių kovos dienos.

Šį vakarą Ona visai neėmė balso ir laukė progos iškelti klausimą, liečiantį jos asmenį. "O gal ne man vienai, gal ir kitos darbininkės moterys turėjo tuos pačius kivirčius su savo vyrais," Ona sau galvojo.

Kada priėjo dienotvarkės punktas atsišaukimai, Ona pakilusi pradėjo:

—Draugės! Nežinau, ar jūs turite tuos pačius nemalonumus dirbdamos organizacinį darbą iš savo vyrų pusės. Aš dar jauna organizaciniame veikime ir nežinau, kaip šį klausimą išrišti. Bet aš turiu pranešti, kad man paliko du keliai: arba mesti darbuotis organizacijoj, arba sugriauti šeimyninį gyvenimą, nes mano vyras nepatenkintas, kad aš vakarais užimta ir vėlai pareinu į namus.

Ona neapsiriko. Atsirado ir daugiau moterų, kurios pareiškė, kad ir jų vyrai nepatenkinti ir daro visokius prikaišiojimus. Ypatingai tie vyrai, kurie nepriklauso jokioj organizacijoj, taip, kaip Mikas Striumbis.

Pasirodė, kad tai yra opus ir svarbus darbininkių klausimas, kurį rimtai apsvarstė ir nutarė suruošti šeimyniską suėjimą, atsivesti savo vyrus ir visų okivaizdoj išrėšti prakalbą liečiančią darbininkių organizaciją ir šeimyninį gyvenimą.

Tam vakarui kalbėtoja paskyrė Oną.

* * * * *

Jau buvo pirma valanda nakties, kai Mikas labai girtas parėjo į namus.

Ona dar nemiegojo ir negalėjo užmigti. Lovoje gulėdama skaitė knygą. Jį buvo pusiai užsiklojusi, jos gražias krūtis dengė melsvos medžiagos naktiniai rūbai, tamsūs garbiniuoti plaukai išsidraikę ant pagalvio, nuo gilaus kvepavimo jos krutinė smarkiai kįlojosi.

Mikas pusiau apsirengęs ruošėsi gulti į lovą, kažką murmėdamas keikėsi ir vis dar mėgino numauti čeveryką, kurios niekaip neįstengė. Dar labiau pyko ir dantimis griežė. Ką negirtas būdamas manė, dabar buvo pasirengęs viską išrėžti, tik laukė, kad Ona pasakytų nors vieną priekaištinį žodį del jo girtumo. Jeigu kaip, tai ir kumščio smūgius buvo pasirengęs pavartoti. Bet vietoj, kad tarus piktą žodį,—paklausė:

—Mikuti, ar turėjai šį vakarą gerą laiką?

Mikas, kuris netokių žodžių laukė iš Onos, nors ir girtas būdamas, susimaišė, nesusigriebė kokiu būdu pradėti vykinti savo planus. Atidėjo ieškoti kitos priekabingos progos, apsiseilėjęs įdribo į lovą ir užmigo.

Ona suprato, kad su girtu geriau gražiai pasielgti, o negirtam viską pasakyti.

Mikas žiaukčiodamas knarkė. Laikrodis išmušė trečią valandą. Ona dar nemiegojo ir susidarė prakalbos planą, kaip pamokinančiai iškelti vyrų visas blogąsias ydas.

* * * * *

Tai buvo šeštadienio vakaras, vasario pradžioje. Į Krivienės butą rinkosi svečiai. Daugiausia vyrai su savo žmonomis. Atėjo ir Mikas su Ona. Stalai buvo paruošti ir apdėti visokiais užkandžiais. Krivienė su kitomis draugemis priėminėjo svečių viršutinius rūbus ir mandagiai kvietė sėsti už stalo.

Vakaras slinko, visi linksmai šnekučiavosi. Moterys stengėsi ypatingai draugiškai ir mandagiai atsinešti linkui tų vyrų, kurie yra parodę nepasitenkinimą už jų žmonų dalyvavimą darbininkiškame veikime, kad tuo parodyti organizuotų darbininkių kultūringą elgėsį. Tuo Mikas buvo patenkintas ir nepamatė, kaip atėjo vienuolikta valanda.

Kada buvo svečiu patsai linksmumas ir užimas, tuo sykiu Krivienė paprašė svečius nusiraminti ir pakvietė Oną pasakyti kelius žodžius.

Ona pradėjo kalbėti.

Iš sykio Ona labai nervavosi. Tai pirmą sykį atsistoja prieš publiką kalbėti. Jos veidas paraudonavo, kaip žarija. Ant kaktos atsirado prakaito rasa. Gal Onai būtų visai nesisekę kalbėti, kad Mikas nebūtų įžeidęs jos organizaciniam darbui atsidavusius jausmus. Dabar Ona kalbėjo vaduojantis netiek protu, kiek jausmais ir skambantis jos balsas aidėjo per Krivienės keturių kambarių namuką.

Ona kalbėjo apie bedarbių moterų padėtį, kaip skaudu yra motinai klausyti, kai jų vaikai verkdami prašo duonos. Kaip darbininkės dirbtuvėse yra išnaudojamos, kaip už lygų darbą mažesnį atlyginimą gauna, negu vyrai. Kaip Vokietijoj fašizmas išstūmė moteris iš visuomeninio bei kultūrinio gyvenimo ir pavertė gimdymo mašinomis ir virtuvių mazgotėmis.

Ir užbaigdama pridūrė:

—Nors nesmagu pamynėti, bet reikia, kad ir mūsų tarpe yra vyrų, kurie bando hitleriškai pasielgti norėdami uždrausti savo žmonoms dalyvauti organizaciniame veikime, prikaišiodami visokias begėdiškas nesąmones. Jeigu tie vyrai supras, kad mes dirbam del visos darbininkų klasės labo, tai mes, kovodamos prieš karą ir fašizmą, stengsimes ir juos įtraukti į tą kovą, bet jeigu mums trukdys, tai mes tuos pačius kovos metodus pritaikinsim jiems.

Mikas klausydamas savo žmonos prakalbos sedėjo, kaip ant žarijų puodo. Jam rodėsi, kad visa jos kalba jam buvo taikoma. Ypatingai Mikui skaudu buvo, kad jį prilygino prie Hitlerio. Bet sykiu jis gėdinos savo elgėsių ir pyko ant savęs, kad jis nesuprato, kad jo žmona įstojusi į darbininkių organizaciją, dirbdama ir lavindamosi vakarais taip išmoko puikiai galvoti, klausimus rišti ir kalbėti taip, kad Mikas pajuto savo protu esąs kudikis prieš savo žmoną.

Svečiai pradėjo skirstytis į namus.

Mikas su Ona ėjo cementiniu šalygatvių namų link. Jam gėda buvo Onai pažiūrėti į akis. Ona buvo linksma, ir kalbėjo į Miką draugiškai. Kada parėjo į namus, Mikas užklausė:

—Kada tu, Onyte, išmokai tą prakalbą pasakyti?

—Tada! Kada tu girtas parėjai.

Mikas apkabino ir karštai pabučiavo Oną. ir paskui patyliai pratarė: "Tas įvyko delto, kad aš nesupratau tavęs. Bet dabar aš suprantu."

Rl. Svyrūnėlis

Jis Žuvo

Aš naktį pašokus iš miego gilaus,
Prie praviro lango skubėjau,
Ir laukiau ateinant to savo brangaus,
Bet aš jo sulaukt negalėjau.

Ir sapno apvilta prie lango liūdžiu,
O skausmas tas širdį kankina.
Meilių jo žodelių jau nebegirdžiu,
Jo rankos manęs nebekabina.

Ten šilas besnaudžia nakties glūdumoj
Prie kranto upelio sriauniausio.
Aš bėgsiu viena ten nakties tamsumoj,—
Ten kapas bernelio mieliausio.

Nešiu aš priskintų gražiausių gėlių,
Iš jųjų vainiką uždėsiu.
Sodinsiu radastų ir rožių dailių,
Jas ašarom savo paliesiu.

Kukardą raudoną prisegsiu nakčia
Su parašu, reiškiančiu kovą,
Ir vėl aš sugrįšiu namo paslapčia,
Kad spėti atgulti į lovą.

Ne tik kad jie atėmė mano širdies
Ramybę, gyvenimo draugą,
Net kapo atlankymui reikia nakties,
Nes dieną ir mane jie saugo.

Sobuvos Petras

Faktai iš Dabartinio Gyvenimo Lietuvoj

Rašo **M. Doveikienė**

Šiuo laiku Lietuvoj jaučiasi šiek tiek švelnesni vėjai. Dabar tylu. Bet kuomet tylu, tai vis prieš audrą. Suvalkuose ir kitose vietose—ramu. Bet jaučiamas kaž koks susikaupimas, kuris pavasarį gali virsti į didesnį boikotą.

Kariuomenės teismas dirba išsijuosęs. Sprendžia bylas. Na, žinoma, ar ką randa, ar neranda, baudžia gana smarkiai, net po dešimt metų. Tik klausimas ar su bausmėmis ką įbaugins? Dabar visos organizacijos uždarytos. Jas uždarė nuo to laiko, kuomet įvyko universitete streikas (1935 m. spalio mėn.). Fašistų smetonėlė panaikino opoziciją, ir visoje Lietuvoje uždarė "Krikščionių Demokratų" ir "Valstiečių Liaudininkų" partijas. Uždarė ir veiklesnius "Lietuvos Jaunimo Sąjungos" skyrius. Uždarytosios organizacijos persiformuoja, tai rodo bus galingesnė jėga.

Po tokių suvaržymų labai sustiprėjo nors nelegaliu būdu veikimas komunistų, nes viešo veikimo nėsant jaunuoliai, norėdami dirbti ir ginti žmoniškumą, stoja ten, kur gauna užtenkamai darbo.

Pasirodo manija apsirgusieji fašistai daug kvailių nutarimų padarė: uždarydami organizacijas, uždrausdami jų spaudą. Dabar išėjo naujas įstatymas, kuris spaudą paskyrė "valstybės įrankiu." Jie nepagalvoja, jei labiau spausi dalyką, juo labiau jis veršis, laikui bėgant jis sprogs, nuvalydamas kelią.

Vyriausybė davė ūkininkams lengvatas, tai matyt pasekos buvusių boikotų ir partijų uždarymo. Vilkas nori pasirodyti avies kailyje.

Pasitaisė šiek tiek bekonų, sviesto ir kitos kainos, cukrų atpigino 25 centus kilogramui. Ir ūkininkams, keliantiems į vienkiemius, duoda palengvintomis sąlygomis miško medžiagos. Bet ta medžiaga duodama sulyg kažin kokios tvarkos. Duodama sulyg skaičiaus žemės hektarų ir trobėsių skaičiaus. Nežiūrint, ar ta troba tinka gyventi ar tik vargo lūšnelė. Žinoma, čia nukenčia daugiausia smulkūs ir vidutiniai ūkiai.

(Darbininkių Skyriaus pabaiga 5 puslapy)

Į Peckers Darbininkus

Montreal, Que.—Šioj pramonėj buvo paskelbtas streikas. Bet del nebuvimo tame streike geros vadovybės ir darbininkų vienybės labai mažai kas laimėta. Išgazdinta darbininkų nepasitenkinimą, kompanija pradėjo mokėti bonus.

Darbininkai, gaudami apart algos dar po $20—25 extra, nekurie labai nudžiugo. Bet reikia atminti, už kokį atlyginimą dirbame. Moterims į valandą moka po 17—20—22 centus, o dirbti reikia sunkiausį darbą. Nei kiek nemažiau išnaudojami ir vyrai.

Girdėtis, kad ir šiemet kompanija duos bonus. Bet ką tas reiškia, jei į metus numeta keletą dolerių? Darbininkams tie bonai, tai trupiniai nuo kapitalistų stalo. Mūsų uždavinys nesidžiaugti tais trupiniais, bet organizuotis į uniją, nežiūrint skirtumo pažiūrų, ir reikalauti geresnių darbo sąlygų ir algų pakelimo. Neleiskim senai dirbančių darbininkų be jokios priežasties iš darbo pavaryti. Neduokime užveizdoms kyšių. Jei visos ir visi vieningai veiksime, tai laimėjimas užtikrintas.

Darbininkė

Darbininkių Solidarumo Dienos Paminėjimas

KOVO AŠTUNTOS DIENOS, TARPTAUTINIO DARBININKIŲ SOLIDARUMO DIENOS, PAMINĖJIMUI TARPE TORONTO LIETUVIŲ YRA RENGIAMAS

VAKARAS

KOVO 7 DIENĄ 8 VALANDĄ VAKARE, 6 DENISON AVENUE, TORONTO, ONTARIO.

Programa bus gana sudėtinga: bus perstatoma trijų veiksmų tragedija

"KARO AUKOS"

Dainos ir muzika. Vėliau seks šokiai griežiant lietuvių dūdų orkestrai.

Todel užkviečiame visus Toronto ir apylinkės lietuvius, o ypatingai lietuves moteris ir merginas, nežiūrint kokių įsitikinimų esate.

Įžanga tik 20 centų.

RENGĖJOS

Kas Dedasi LIETUVOJ

Kariuomenės Teismas Smarkiai Dirba

Kaunas. — Greitu laiku kariuomenės teismas spręs Kriokialaukio ūkininkų neramumo bylą, kurioje yra traukiami teisman 22 asmenys. Šioji byla prilygsta Gražiškių bylai—už reikalavimą paliuosuoti areštuotų ūkininkų.

Taipgi bus sprendžiama A. Rukuižos byla, kaltinamo tuo kad Pandelio apylinkės ūkininkų tarpe platino atsišaukimus, ir V. Šeškaičio, platinusio atsišaukimus Žeimelio valsčiuje.

Kariuomenės teismas Kaune už platinimą komunistinės literatūros Grinfeldą nubaudė 3½ metų sunkiųjų darbų kalėjimo.

Kitą kaunietį, Reingoldą, už "komunistišką darbą" nubaudė 6 mėn. papr. kalėjimo.

Keitė Pačią ir Religiją

Pilietis Elkonas Levinas 1928 m. spalio mėn. 12 d. Seredžiuje žydiškomis apeigomis susituokė su Base Abaite, o 1934 m. Šv. Antano bažnyčioje Kaune priėmė katalikų religiją ir tą pačią dieną katalikiškomis apeigomis susituokė su Teodora Tipaite.

Šių metų sausio 15 d. Kauno metropolijos tribunolas Levino jungtuves, padarytas Šv. Antano bažnyčioje, pripažino neteisėtomis ir Leviną nubaudė už dvipatystę 3½ mėtų papr. kalėjimo, bet priskaitant iki teismo sėdėtą laiką priskaitė bausmę atlikta. O jo žmoną nubaudė 3 mėn kalėjimo, bet nuo bausmės sąlyginiai atleido.

Brolžudystė Del Turto

Skaistgirio vals. Ramošių kaime gyveno Vl. Jaras su dviem savo seserim. Jaras buvęs tik pusbernis. Seserys sumanė jo atsikratyti, kad paimti valdyti 34 ha. ūkį. Jaras iš medžioklinio šautuvo pro langą buvo nušautas.

Policija išaiškino, kad Jarą nušovusios jo sesrys.

Dar Daugiau Dvarų Lietuvoj

"Lietuvos Žinios" rašo: "Dabar Lietuvoje esą dar apie 20,000 ha. parceliuotinos dvarų žemės. Toji žemė šiemet numatoma išparceliuoti. Apskaičiuojama, kad iš tos žemės apie 34—40% teks bežemiams, o likusi žemė teksią paskirti buvusiems žemės savininkams į neliečiamą 150 ha normą."

Smetona apsirūpina, kad dvarininkų nenuskriausti, palieka 150 ha., kad gelėtų darbininkus išnaudodami gyventi. O už nusavintą žemę tuojau skubina užmokėti mišku išsikirstinai. Valstiečių skurdas jam mažai rūpi.

Bedarbiai Neišgali Kuro Nusipirkti

Marijampolė.—"Lietuvos Žinios" rašo: "Kuro stoka labai jaučiama, nes ūkininkai, neįvažiuodami į miškus, maža atveža malkų ir tos pačios būna išgraibstomos po 14—16 lit. vežimui. O tiek pinigų bedarbis tik per mėnesį viešuose darbuose uždirba."

Bedarbiai žiemos šalčiu labai susirūpinę: pirksi malkų—badas, nepirksi—sušalsi.

Persekioja Vilniaus Krašto Lietuvius

"Vilniaus Rytojus" praneša, kad Vilniaus-Trakų apskrities storastos įsakymu uždaryta "Ryto" draugijos skaityklą Čebatoriuose (Valkininkų valsč.) ir Šv. Kazimiero draugijos skyriai Dauciunuose ir Saukuose (Šalčininkų valsč.) Buk tai už "priešvalstybinį veikimą."

Dvasiškas Kudikio Tėvas

Šiauliai.—Šaltenių parapijos kunigužis, Jonas Pranys, prakasdamas užgintą vaisių, su klebonijos tarnaite Gudzinskaite sugyveno kūdikį. Šiaulių apygardos teismas sprendė jų bylą del alimentų. Ir priteisė iš kunigo J. Pranio Gudzinskaitės kūdikio išlaikymui po 30 litų kas mėnesį iki jam sukaks 17 metų.

Vokietija Neatsiteisia Su Lietuva

Vokiečiai nesumoka Lietuvos valstybės iždui apie 200,000 litų už tranzitą per Lietuvą. Jau kelius sykius buvo reikalauta, bet hitlerinė valdžia nepaiso.

Žada Numušti Darbininkams Algas

Klaipėda.—Darbdaviai užsimojo numušti lentpiuvių darbininkams algas 10%. Darbininkai buvo išėję į streiką, bet streikas po sąvaitės laiko buvo likviduotas. Darbdaviai atsisakė mokėti senas algas ir prikalbėjo, kad darbininkų atstovai sykiu su darbdaviais kreiptųsi į krašto vyriausybę pašelpos, nes darbdaviai neišsilaikysią. Tai paprastas fabrikantų būdas ieškojimui galimybių sutrukdymui darbininkų kovos.

Vienuolis Norėjo Apsukti Moterį

Kovarsko valsč. gyventoja, A. Puodžiūnienė, iš vienuolio Kazimero K. Banelio skolino 700 litų ir išdavė vekselį su 10% palukanų. Po kiek laiko Puodžiūnienė grąžino vienuoliui 200 lt., bet vekselio nepaėmė. Dar po kiek laiko Puodžiūnienė gavo pranešimą iš Ukmergės kredito draugijos, išpirkti vekselį 700 lt.

Moteris kreipėsi į teismą. Vienuolis tardomas dar patiekė kelius vekselius po 700 litų su suklastuotais neva Puodžiūnienės parašais. Bet teismas surado, kad vienuolis marijonas norėjo moterį žulikiškai apsukti. Panaikino vekselius ir vienuoliui Baneliui priteisė užsimokėti 600 litų teismo išlaidų.

Tardomajo priemone teismas paskyrė vienuoliui 7,000 lt. kol tą sumą įnešė, tai šventasis turėjo mėnesį laiko pasėdėti už grotų. Vienuolis padavė apeliaciją aukštesniam teismui, bet ir ten pralaimėjo.

Fašistų Valdžia ir Lietuvos Dvarininkai

Nors lietuvoj sunkūs ekonominio krizio laikai, bet fašistų valdžia jau suspėjo dvarininkams atlyginti duodant mišku išsikirsti 34% atlygintino ploto. Bet iš kitos pusės dvarininkų fašistai nespaudžia. Štai "Lietuvos žinios" rašo: 'Liet. Aidas' įdėjo žinutę **'Dvarininkai nemoka mokesčių'** ir nurodė, kad Pagirių valsčiaus apylinkėj dvarininkų, nemokančių mokesčių, yra net 75%."

Jeigu ūkininkai tiek mokesčių nebūtų sumokėję, tai senai anstolis būtų išlicitavęs, bet Smetona savo sėbrus gerai "trytina." Lietuvos ūkininkai nėra tokie žiopli, kad to nematytų. Užtai jie ir pradeda kilti prieš fašistus.

Lietuvos Fašistai Seka Hitlerio Pėdomis

Kiek pirmiau rašemė, kad Lietuvos fašistai taip suvaržė spaudą, kad laikraščiai turės talpinti tą, ką fašistai įsakys. Dabar fašistai išleido tokį įstatymą, sulyg kurio ministeris pirmininkas gali ką nori daryti su organizacijomis. Ministeris pirmininkas Tubelis kalbėdamas su "Eltos" atstovu pareiškė, kad jis atiduoda "Vidaus Reikalų Ministeriui teisę neduoti leidimo tais atvėjais, kai del steigimo draugijos naudingumo kyla abėjonių. Ypatingą dėmesį naujas įstatymas kreipia į draugijų valdymosi būdą, į vadovybės sudarymo tvarką ir vadovybės galią."

Sulyg to įstatymo bus visai pasmaugtos lietuvos antifašistinės organizacijos. Tos organizacijos, kurios nepritars fašistų valstybės darbams, bus momentaliai sulig naujo hitlerinio įstatymo uždarytos.

Tas įstatymas jau dabar įeina į galią ir tuo jau yra galutinai progresyviškesnės organizacijos pasmaugtos. Smetona eina Hitlerio keliais. Lietuvos liaudis turi skubiai burtis į suvienytą Liaudies Frontą kovai prieš fašizmą.

Mes Kanados lietuviai turim visais būdais padėti Lieuvos žmonėms numesti fašistinę priespaudą.

SPIRIT RIVER "ROJAUS" GYVENIMAS

Ši vieta, iš kurios rašau, randasi pačiuos Albertos šiaurvaka riuos, linkui Alaskos. Aš šį kartą vadinu savotišku rojum, nes gyvenime atsiskyrę ir skirtingiau nuo kitų vietų. Aplinkui kalnai ir miškai. Už 12 mylių homstedai (žemės ūkiui sklypas iš 160 akrų—**Red.**) su naujakuriais. Kelių jokių nėra. Važiuojame giliomis tarpukalnėmis, lyg Juozapato pakalne, taip antras, trečias ir t. t. Pravažiavus šiuos tarpeklius, pasidaro nebemielas ir "rojaus" gyvenimas.

Šiame "rojuje" gyvena apie 8 lietuviai skirtingų pažiūrų. Aš į šį "rojų" atvykau nepersenai, ir pamačiau labai man keistą farmų gyvenimą. "Darbininkų Žodžio" čia neskaito, nekurie mano, kad negaus patento savo farmai, jei skaitys darbininkišką laikraštį ir per tai, kad nebūtų išvyti iš "rojaus," kaip Adomas su Jėva.

Mes gyvename atsiskyrę toli nuo pasaulio. Keliai labai blogi. Kas reikia pirkt, tai brangu, o kas parduot—pigu. Mes esame farmeriai ir svajojame prasigyventi. Tačiau tik pamanykite, jeigu katras iš mūs turėtume tūkstantį bušelių kviečių, tai visą žiemą turėtume vargti, kol pristatytume į pirkimo vietą. Darbo turime daug, o naudos mums mažai telieka, viskas į turčių kešenius sueina.

Tik "Darbininkų Žodis" rodo mums kelią, kuriuo galime išeiti iš šio "rojaus." Tai kelias ne pataikavimo turčiams, o jų nusikratymo ir įsteigimo pačių farmerių ir darbininkų valdžios, kurie sugebės nusitiesti kelius ir ūkius išsibudavoti.

Darbininkišką literatūrą skaitydami mes išmoksime, kaip to pasiekti. Kapitalistai verčia mus jiems pataikauti, kad jiems pelno iš mūs turėti.

S. Misiūnas

Koks Gyvenimas Bedarbių Pašalpų Kempėj

Projektas 122, Bellevue, Alta.—Šioj kempėj bedarbių sąlygos blogos—blogesnės negali būti. Pirmiausiai, tai maistas blogas ir kempė užlaikoma labai nešvariai. Kempė maža—27 X 15 pėdų—o gyvena 12 žmonių. Pilna dulkių. Ryto atsikėlęs jautiesi kaip girtas tvankaus oro prikvėpavęs.

Del tokio tvankaus oro ir dulkių atsiranda ir ligų. Dabartiniu laiku šioj kempėj serga daug vyrų ir sergantieji laikomi toj pačioj kempėj, kur ir sveiki. Daktaras nors atsilanko kai kada, bet ligonims daugiau nieko neduoda, kaip tik apsin salt. Nerasi kempėj nei vieno vyro, kuris nesiskųstų kuomi nors. Kartais pasiskkundus, kad ir nesveikas gauna iš boso tinginio vardą. Sako, tingi, tai ir sergi ir tuoj išvaro iš kempės. O jei neklauso ir neina iš kempės, tai pašaukia policiją ir išmeta laukan, nežiūri, ar tu turi kur pasidėti, nar ne; išvarė ant kelio ir eik kur nors, kad ir nusprogsi šaltyj, tai jiems galva neskauda.

Kurie eina bažnyčion, tuos skaito geriausiais žmonėmis. Bet tuos gerus žmones per prievartą daro. Pavyzdžiui, šioj kempėj yra keliolika vyrų, kurie vadinami drilmenais. Jiems moka po dolerį dvidešimt penkius centus į dieną. Bet jeigu neisi į bažnyčią, tai negalėsi būti drilmenu.

Tai matote, draugai, kaip pučia mums į akis miglas, kad nematytume, kas yra gero ir kas blogo del mūsų. Tai tokia padėtis bedarbių pašalpų kempėse. Visi jūs turite padėti mums kovoti prieš tą vergiją. Protestuokite prieš mūsų draugų persekiojimą, kurie kovo 11 bus teisemi Reginoj delto, kad jie vyko į Ottwą iškelti mūsų gyvenimo sunkumus valdžios akysc.

Kempės Vergas

PIPIRNIČIA

(Pabaiga)

Mintis įsmigo į galvą, kad reikia paaukoti "Darbininkų Žodžiui" savo protevių istorinį ir brangų palikimą. Yra daug žmonių ant šio balto svieto, kuriems reikia tiek ir tiek pipirų duoti, o manoji pipirničią, kaip tik tam naudinga. Kurgi gausi garbingesnę vietą jai padėti. Nežinai kas gali atsitikti. Jeigu kempėj mirčiau ar darbe užmuštų, tai, esu tikras, mano pipirničią bulkukas (kempės prižiūrėtojas) pečiuje sukurentų. O apsivedimas ir nasledniko susilaukimas stovi ant vėjo. Abejoti nelieka.

Sumanyta—padaryta. Nueinu pas bosą ir sakau, kad noriu ant dviejų sąvaičių važiuoti į Torontą su labai svarbiu reikalu. Bosas pasiraukė ir sako: "Jeigu išvažiuosi, tai nebegrįžk." Tas manęs nepagązdino. Jau įgrįso man čia iki paties kaulo. Atsiimu už mėnesį algą, susivynioju pipirničią į naują "Darbininkų Žodžio" numerį ir dedu į maišą, o maišą ant pečių ir einu juoduko pasigauti. Juoduką joti esu specialistas, tas man tik juokas, tik dvi dienos ir Toronte.

Susirandu "Darbininkų Žodžio" administratorių. Jis man priima, kaip svečią. Aš rap tuoju, kad atvežiau auką arb kitaip pasakius, gastinčių. Administratorius ima kvitų kn gutę išdavimui kvito. Aš išv nioju pipirničią ir iškilmin paduodu jam. Jis išvertęs m linas akis nustebęs žiūri. Aiš nu, kad čia mano brangiausi daiktas, ką aš galiu paauk manau, kad jums reikalinga.

Administratorius pastebi, "Darbininkų Žodžis" ne virtu ir pipirničia esanti nereikalin Aš aiškinu jos istorinę rei mę. Pagaliaus priima pipirni ir parašo kvitą, kuriame pa mėjo: priimta dovana nej nuojamos vertės.

Tai tokia mano pipirni istorija. Bet dabar pipirni nebe mano, o "Darbininkų Žodžio." Kadangi "Darbini Žodis" turi daug draugų, pr telių ir neprietelių, tai turė mas nuosavą pipirničią, rei lui esant, galės duoti visi karčių pipirų.

Su pagarba,

Jurgis Pipira

IR LIETUVA NESTOVI ANT VIETOS

Kaip visame pasaulyje viskas keičiasi, taip ir Lietuvoje kai kas pasikeitė, ypatingai daug pasikeitimų tų žmonių politikoj, kurie sako, kad visko galima išprašyti su malda. Pavyzdžiui, tautininkai dabar poterius taip kalba:

Celencija Smetona mūsų, kuris sėdi savo trone, teesti garbingas tavo vardas, teesti karalystė tavo, teesti valia tavo kaip Kaune, taip ir provincijoj. Lupk kailį ūkininkų ir kasdeninę algą mūsų duok mums šiandien. Jeigu mes padarysime korupcija — atleisk mums mūsų kaltes ir nevesk mus į apmaudą. Gelbėk mus nuo pikto komunisto. Amen.

O parapijonai, negalėdami prieiti prie išdidaus savo klebono, meldžiasi prie gaspadinės:

Sveika Marike, esi pilna malonės, klebonas su tavimi, tu pagirta klebonijoj ir pagirtas vaisius darbų tavo. Brangiausia Maryte! Melsk už mus prie klebono, užtark mus susibankrutijusius dabar ir valandoje licitacijos. Amen.

O Vailokaitis su visu kunigų banko štabu meldžiasi šitaip:

Tikiu į Dolerį, viso tvery ir vienintėlį jo sūnų Litą, k gimė iš vokiškos markės, k tėjo prie poncijaus Petr buvo nukrižiavotas ir num palaidotas ūkininkų banke, žengė į sacharinsčikų rank vėliau kilęs iš numirusių nu gė į Lietuvos banką ir ran prie dešinės rankos Smetor Amen.

Antano Smetonos dešimt sakymų:

Aš esmi, kuris išvedžiau tą iš namų nevalios ir bol kų nelaisvės. 1) Nepala jokių valdemarininkų prie ne. 2) Neniekink smeto vardo. 3) Atmink nešvęst mo gegužio. 4) Šenavok t vadą ir fašistinę valdžią. Nesigailėk komunistų. 6) lieskit prostitucijų. 7) Vok žiūrėk, kad nepagautų muž 8) Nerašykit nieko apie f tų darbus. 9) Negeiskit darbo, nei lito, nei miško,— ko, kas tik yra Lietuvos tybės. 10) Mylėkit tautos iš visų savo jėgų, o valdžią kaip patys save. Amen.

Sutaisė **Petrukas Sen**

Nr. 10 (109)

Mo

Smarkiai Ruošias jam Koncer

Lietuvių ir ukrain nizacijų meno mėgėj jasi su viršlaikiais pr didžiajam parengimu vyks kovo (March) 1 p. p. Manument Na atre, 1182 St. Laurer

Virš šimtas asme si geriausiai pasirod vo gabumais. Kiek t tai programa susid trisdešimts skirting Šiame parengime te rinktinius mūsų dainininkus-es, šokikus kus, komikus ir kt.

Kas lieka Montreal nei daryti, tai dalyv parengime. Visi pa bilietus iš anksto: pigesni visu nikeliu, bus užtikrinta viet Nors tenka priminti, sėdėti yra apie 1,700.

Teatras gražus ir me būti. Taigi nė likime namie kovo 1 tokių parengimų gali tai pasitaikyti.

Sąryšio

Verduniečiai Šauki tynese Auginti A

ALDLD kuopos pir jone persiorganizavo Skyriai renkasi, svars si darbo auginimui organizacijos.

Verdune gyvenanti draugijos nariai savo susirinkime užsidėjo gauti penkis naujus n LDLD 137 kp., taip šaukti į lenktynes t antrą skyrių su sąlyg no skyrius, turėdam nis narius, sutinka ga jus narius, o antram turinčiam penkiolika n ti 7 naujus narius.

Antras skyrius a sukeldamas gerą para palaikymui. Labai šaukė: "Lai gyvuoj skyrius!" Žiūrėsime, žymės svarbesniame d ten, gavime naujų nar LD.

Taigi, antro skyria čiai ir moterėlės, l

A. BOGDANOV. VERTĖ PETRAS.

Raudonoji Žvaigždė

FANTAZINIS ROMANAS

(Tąsa)

—Bendrai taip. Menni yra draugų išrinktas iš skaičiaus daugelio tūkstančių, kurie išsireiškė norą keliauti su juo.

—Žymiausis, išskiriant jį, yra Sterni?

—Taip, jei jūs užsispyrusiai norit matuot ir lygint gabumą. Sterni yra talentingas mokslininkas, nors visai kitos rūšies negu Menni. Jisai yra matematikas toks, kokiuo nėra kiti. Jis surado daugybę klaidų, pagal kurias buvo rengtos pirmesnės ekspedicijos keliavimui ant žemės planetos ir paaiškėjo, kad keletas iš tų klaidų buvo tiek stambios, kad užteko vienos iš jų sunaikinimui ekspedicijos. Jis surado naujus būdus tos rūšies išskaičiavimams ir iki šio laiko gauti juom rezultatai visada buva neklaidingi.

—Taip pat aš jį įsivazdinau pagal Mennio kalbą ir pagal pirmesnį įspūdį. Tačiau aš pats nesuprantu—kodel jį išžiūra iššaukė manyje kokį tai neramų jausmą, kokią tai nenumatomą bailę, ką nors panašaus bepriežastinei antipatijai. Gal jūs, daktare, rasit kokį nors tam išaiškinimą?

—Sterni yra labai tvirto ir šalto proto žmogus. Jis viską daro be atleidimo ir nuosekliai, jo išvados tankiausiai vienapusės, kaikada labai nepaprastai aštrios, kadangi analizavimas elementų duoda ne viską, bet mažiau, negu viską. Jūs žinot, kad kur yra gyvenimas, viskas yra didesnis, negu suma jo dalių, taip pat, kaip gyvas žmogaus kūnas yra didesnis, negu masė jo narių. Delto Sterni mažiau, negu kiti, gali dalyvauti jumarose ir mintyse kitų žmonių. Jis visada noriai jums padės tame, su kuo jūs kreipiates pas jį, bet niekuomet nespėlios vieton jūsų, ką jūs geidžiat. Tas yra tikrai del to, kad jo domė beveik visada įsigilinusi į darbą, jo galva nuolatos pripildyta kokių nors sunkių problemų. Tokiu būdu jis labai nepanašus į Mennį: pastarasis visada matąs viską aplinkui ir ne vieną kartą jis yra išaiškinęs man pačiam, ką aš noriu, kas man daro neramumą, ko geidžia mano mintys ar mano jausmai.

—Jei teisybė tas viskas yra, tad Sterni tikrai mums žemės gyventojams yra pilnas priešingumų ir trūkumų, nes jis atsineša visai nedraugiškai.

—Nedraugiškai? — ne; toks jausmas jam yra svetimas. Bet aš manau, kad jis abejotingumų turi daugiau, negu reikėtų. Jis Francijoj pabuvęs tik pusę metų jau telegrafavo pas Menni: "Čion nėra daugiau ko ieškoti." Gal dalinai jis buvo teisingas, kadangi Leta, kuris buvo su juo, taipgi nerado žmogaus. Apibudinimai, kuriuos jis davė apie matytus žmones minimoj žemėje, yra daug aštresni, negu Letto ir tikrenybėje daugiau, negu vienapusiai, nors jie neturėjo savyje nieko netikro.

—Kas yra tas Letta, apie kurį jūs kalbat? Aš jo visai neprisimenu.

—Chemikas, Mennio pagelbininkas, seniausis žmogus iš visos įgulos. Su juo jūs susidraugausit lengvai ir tas bus labai naudinga del jūsų. Jis turi tykų karakterį ir labai supranta kito dvasinę padėtį, nors jis nėra psichologas, kaip Menni. Užeik į jo labaratoriją, jis bus patenkintas tuo ir parodys jums daug įdomumų.

Tame pačiame momente aš prisiminiau, kad mes jau gana toli nuskridom nuo žemės ir sumaniau pažiūrėti į ją. Mes drauge ėjom vienon iš šoninių salių su dideliais langais.

—Ar mes važiuosim arti pro šalį mėnulio?—paklausiau aš.

—Ne, mėnulis liks toli šone ir aš to labai gailiuosiu. Aš taipogi norėjau pažiūrėti į mėnulį iš arčiau. Nuo žemės jis man atrodė toks keistas, didelis, šaltas, lėtas, slaptingai ramus, jis visai nepanašus mūsų dviems mėnuliams, kurie labai greitai bėga ir taip dažnai keičia savo veidelius, tarsi išdykę budrūs vaikai. Teisybė, jūsų mėnulis yra daug šviesesnis ir jo šviesa gana maloni. Taip pat jums saulė šviesiau šviečia, štai kuo jūs esate laiminges ni, negu kad mes. Jūsų pasaulis yra dvigubai šviesesnis: todel jums nereikalinga tokių akių, kokios yra mūsų, su didelėmis lėliukėmis geresniam sugavimui silpnų šviesos spindulių dienos ir nakties metu.

Mes atsisėdom prie lango. Toli žibėjo Žemė, kaip milžiniška diska, ant kurios buvo galima pažymėti tik bruožus vakarinės Amerikos, šiauvakarinės Azijos, neaiškią dėmę, reiškiančią Pacifiką, ir baltą dėmę šiaurės ledinuotojų jūrų. Visas atlantiškas vandenynas ir senasis pasaulis gulėjo tamsoje ir buvo spėliojimas tikrai todel, kad žemės nematoma dalis buvo uždengta juoda erdve. Mūsų nuožambi trajektorija ir sukimasis žemės apie savo ašį davė priežastį tokiam pakeitimui reginio. Aš žiūrėjau ir ilgėjaus, kad aš nematau gimtosios žemės, kur yra tiek gyvumo, kovų ir kentėjimų, kur aš tik vakar radausi tarpe draugų, o dabar mano vietą yra užėmęs kitas. Abejonė kilo mano dvasioje.

—Ten apačioje liejasi kraujas,—prakalbėjau aš.

—Ten liejasi kraujas už geresnę ateitį,—atsakė Netti,—bet taip pat del pačios kovos jie privalo žinoti apie tą geresnę ateitį. Ir tam žinojimui tu esi čionais.

Aš staigiam susijaudinime suspaudžiau jo mažą, tarsi vaiko, ranką.

SKIRIUS VIII

Pripratimas

Žemė daugiau ir daugiau tolo nuo mūsų ir atrodė, kaip pusė mėnulio savo atmainoje, lydima tikrojo mėnulio, atrodončio mažu mažu ritulėliu, maža šviesia diskele. Paralėliškai su tuo, mes visi dirižablio gyventojai buvom pasidarę neva kokie fantaziniai akrobatai, sugebantieji skristi be sparnų ir tinkamai vaikštinėti sienomis, lubomis ar grindimis—beveik be jokio skirtumo... Karts nuo karto aš pradėjau susidraugauti su naujais draugais ir pradėjau tarpe jų jaustis daug laisviau.

Jau antra diena po mūsų išvažiavimo (mes laikėm tenais laiko skaičiavimą, nors tikrai mums nebuvo nei dienos nei nakties), aš savo iniciatyva apsivilkau marsiečių drabužiais, dėlei mažesnio skirtumo tarpe jų. Pagal teisybę, tai tas kostiumas man labai patiko: paprastas, tinkamas, be jokių pridėčkų, jis buvo labai patogus ir duodantis gerą laisvą judėjimą. Atskiros kostiumo dalys buvo taip sujungtos sagutėmis, kad reikale visą kostiumą galima išskirstyti. Taip pat mano sankeleivių būdai buvo panašūs į jų kostiumus, stoka visko perviršijančio ir suktumo. Jie niekuomet tarp savęs nesisveikino nei atsisveikino, nei pailgindavo pasikalbėjimą del mandagumo, jei jų tikrasis kalbos tikslas būdavo užbaigtas. Jie taipgi labai kantriai duodavo visada visokius patarimus, paaiškinimus, atydžiai juos priimdavo iki pilnam supratimui nuo kalbamojo asmens ir vartodavo jo psichologinį, net jei jis mažai skirdavosi nuo jo paties. Savaime suprantama, jau aš nuo pirmųjų dienų pradėjau studijuoti jų prigimtą kalbą, o jie visi patarnaujančiai išpildydavo rolę mano mokytojų, daugiausiai iš visų Netti. Ta kalba buvo labai originališka ir, nežiūrint dideliam paprastu jų gramatika ir taisyklės žodžių sudarymą turėjo spe liškumus, kuriuos aš sunk galėjau nugalėti. Jų taisy neturėjo išimčių, jos netu tų skirtumų, kurie yra mus, vyriškos, moteriškos bendrosios giminės, bet vi to visada vardai daiktų ir tybių mainėsi pagal laikus nei kaip negalėjau atskirti vo galvoje.

—Pasakyk kokią prasmę ri šios formos? — paklau Netti.

—Ar tu nesupranti? Jū vo kalboje pavadinimą da ženklinate jį esant vyri moteriškos ar bendrosios gi nės, kuomet tuo tarpu ta mė yra nesvarbi ir liečiant gyvus daiktus gana k Daug svarbiau yra daryti tumus tarp tų daiktų, kuri zistuoja, kurių jau nėra ar rie dar tik bus—apsireiš sų kalboje "namas" yra v kos giminės, o "barka" riškos, tuo tarpu francuz atbulai—tačiau prasmė nepasikeičia. Bet kada jū bate apie namą, kuris ja degė ar kurį jūs dar ke pastatyti, jūs vartojate žod je pačioje formoje, kurį vartojat pasakymui apie kuriame gyvenat. Ar ek ja gamtoje didesnis skirtu negu kuris yra tarpe žmo gyvenančio ir žmogau sio? Jūs reikalaujat eil ir frazių paženklinimui tumo,—ar negeriau yra ti jį, pridedant vieną r paties žodžio?

Visuose atsitikimuo buvo patenkintas man čia, jo mokimo būdas na tobulas ir dalykas progresavo. Tas man dar arčiau susidraug marsiečiais,—aš pradė kiau, be abejonės vaik visą dirižablį įeidamas kambarius bei laba mano sankeleivių ir mas jų apie viską, k interesavo.

Jaunas astranomas Sternio pagelbininkas maus būdo, pagal metu vaikas, parodė man interesingų dalykų. Aš na gerai jaučiau su tu astranomu ir daug lai leisdavau prie jo teleskc ną kartą Enno parodė džiausiai padidintą pla rotą, kurios dalis orbit kelius Žemės ir Marso, nė dalis radosi už Ma reinanti srytį asteroid tuo laiku Erota buvo r su 150 milijonų kilom stumo distancijoj, tačia tografavimas jos mažo lės supažindino mus kope su jos žemlapiu, į mėnulį. Kitą sykį Enn tografavo meteorus, k

Montrealo Žinios

Smarkiai Ruošiasi Didžiajam Koncertui

Lietuvių ir ukrainiečių organizacijų meno mėgėjai darbuojasi su viršlaikiais prisiruošimui didžiajam parengimui, kuris įvyks kovo (March) 15 d. 2 val. p. p. Manument National Teatre, 1182 St. Laurent Bld.

Virš šimtas asmenų ruošiasi geriausiai pasirodyti su savo gabumais. Kiek teko patirti tai programa susidės iš virš trisdešimts skirtingų dalykų. Šiame parengime teks matyti rinktinius mūsų artistus-es, dainininkus-es, šokikus-es, muzikus, komikus ir kt.

Kas lieka Montrealo visuomenei daryti, tai dalyvauti tame parengime. Visi pasirūpinkite bilietus iš anksto: viena, kad pigesni visu nikeliu, o kita, tai bus užtikrinta vieta teatre. Nors tenka priminti, kad vietų sėdėti yra apie 1,700.

Teatras gražus ir jauku jame būti. Taigi nė vienas nelikime namie kovo 15 d., nes tokių parengimų gali labai retai pasitaikyti.

Sąryšio Narys

Verduniečiai Šaukia Lenktynese Auginti ALDLD

ALDLD kuopos pirmame rajone persiorganizavo į skyrius. Skyriai renkasi, svarsto ir imasi darbo auginimui apšvietos organizacijos.

Verdune gyvenanti aštuoni draugijos nariai savo skyriaus susirinkime užsidėjo pareigą gauti penkis naujus narius į ALDLD 137 kp., taipgi nutarė šaukti į lenktynes tos pačios antrą skyrių su sąlyga: Verduno skyrius, turėdamas aštuonis narius, sutinka gauti 5 naujus narius, o antram skyriui, turinčiam penkiolika narių, gauti 7 naujus narius.

Antras skyrius atsižymėjo sukeldamas gerą paramą salės palaikymui. Labai smarkiai šaukė: "Lai gyvuoja antras skyrius!" Žiūrėsime, kaip atsižymės svarbesniame darbe, būten, gavime naujų narių į ALDLD.

Taigi, antro skyriaus vyručiai ir moterėlės, laikykitės, kad Verduno batsiuviai jus nesubytitų.

Korespondentas

Ieškojo Darbo--Rado Mirtį

Vasario 25 d. Ottawoj traukinys pervažiavo 19 met. amžiaus jaunuolį, Roland Durocher, montrealietį. Jis slaptai traukiniu keliavo į Timmins, Ont., darbo ieškoti. Traukiniui važiuojant į Ottawos stotį, vengdamas būti sugautu šoko iš keleivinio vagono ir pakliuvo po ratais, kur sutiko mirtį.

Apie nelaimę paduoda davinius žuvusio draugas, H. Mercier, 15 metų amžiaus, 5145 Henri Julien Str. Jis kartu su juo važiavęs; jo draugas išsigandęs traukinio tarnautojų šokęs iš traukinio ir sutiko mirtį.

Štai kaip mūsų jaunuomenė gyvena, ir kaip savo amžių baigia. Kas kaltas, komentarų nereikia.

K. A.

Į Visus MLSDPD Narius

Sulyg naujai pataisytos draugijos konstitucijos, narys neužsimokėjęs mėnesinių mokesčių už tris mėnesius, suspenduojamas nuo pašalpos ligoje, ir, kaipo suspenduotas, vėliau kad ir apsimoka, vistiek nuo apmokėjimo dienos per vieną mėnesį neturi teisės gauti pašalpos. Todel, kad apsaugojus narius nuo susispendavimo, vaduojantis konstitucija, narys, neužsimokėjęs už du mėnesių, gauna paraginimą. Tad, draugai ir draugės, kad išvengti padarymo draugijai didelių išlaidų, kurios susidaro siunčiant paraginimus, pasistengkite laiku pasimokėti nario mokesčius; jei ne kas mėnesis, tai bent kas antras mėnesis.

Sulyg antro papildymo konstitucijos, kiekvienas narys-rė moka pomirtinin fondan I klasės 25 centus ir II klasės 50 centų į metus. Šis mokestis turi būti sumokėtas iki kovo mėnesio. Neužsimokėjus pomirtinio iki nuskirto laiko, tai yra iki kovo mėnesio, bus skaitoma lygiu vienam nario mėnesio mokesčio neužsimokėjimui. Stengkites visi nariai ir narės apsimokėti pomirtinius mokesčius sekančiam susirinkime, kuris įvyks šių metų kovo mėnesio 8 dieną 1 valandą po pietų, 1201 St Dominique St.

Be to, daugumas narių yra pakeitę gyvenimo vietą ir nepridavę savo tikrų adresų draugijai, nes skiriant ligonių lankytojus ir kita laiškai grįžta. Kurie keitėte gyvenamas vietas ir nepridavėte tikrų adresų, dabar priduokite.

Taipgi lankytojai ligonių raginami dalyvauti susirinkimuose, nes kuomet svarstoma pašalpos išmokėjimai ligoniams, o nėra lankytojų raportų apie ligonis, susidaro keblumų su pašalpos išmokėjimu, ypatingai kada ligonio liga neaiški.

J. Lesevičius
MLSDPD Finans. Sekret.
2073 Sanguinet St.,
Montreal, Que.

Nekaltus Žmones Areštuoja Gatvėse

Nežinia kieno įsakymą pildydama policija pradėjo areštuoti visiškai nieko neprasikaltusius žmones. Areštuotus nuveža į miesto daboklę ir iš ten turi išsipirkti užsimokėdami po $5.-00—$10.00 Negalinčius užsimokėti stato prieš teismą. Tokius įvykius prisiėjo pergyventi ir keliems lietuviams.

Vasario 21 d. "Montreal Star" su pasipiktinimu aprašo tokius įvykius. Ten paduodama, kad kiekvieną vakarą areštuojama po 30—50 tokių, kurie nepajėgia užsimokėti bausmės. Yra pasitaikę, kad areštuotų buvo grįžtančių iš darbo, visiškai arti jų namų, jaunuolių po 15—18 metų ir senelių po 60—70 metų amžiaus.

Apie negalinčius išsipirkti ir laukusius daboklėje teismo teisėjas Plante "Montreal Star" pareiškė: "Jie visi yra neturtingi ir negali užsimokėti pabaudų. Tai yra netikęs dalykas, del jaunuolių ir senelių, laikyti per visą naktį kalėjime, kada jų globėjai rūpinasi nesugrįžusių namo ir del to, kad jie negali užsimokėti $5.00 ar $10.00 pabaudos." Toliau smerkia areštavimą visai neprasikaltusių žmonių.

Policija neva aiškinasi, kad tokiu būdu ji galės sugaudyti vagis, valkatas ir ubagaujančius. Bet teisėjas išnagrinėjęs vienos nakties 32 areštuotus rado tiktai du, kurių bylos būtų vertos nagrinėti ir išėjo su virš paduotu pareiškimu, smerkiant policijos nachališkumą.

K. Angus

Ir McGill Universitetą Smaugia Krizis

McGill Universitetas skaitomas žymieusia mokslo įstaigą Kanadoj, bet ir ją smarkiai palietė krizis. 1934 m. turėjo nuostolio $268,668. 1935 metais universiteto administracija buvo numačius pasiliuosuoti nuo nuostolio: pakeldama studentams mokestį už mokslą, ir sumažindama nors ir būtinas universiteto išlaidas, bet vistiek nuostolio davė $146,000.

Čia kaipo pavyzdys, kaip ekonominis kapitalizmo krizis paliečia net ir jų svarbiausias mokslo įstaigas. Tokių įvykių nerasime Sovietų Sąjungoj.

K. A..

DARB. SKYRIAUS PABAIGA

Kovo 8 d. Paminėjimui Parengimas

ALDLD Darbininkių skyrius ruošia Darbininkių Kovos Dienos paminėjimui parengimą, sekmadieny, kovo 8 d. 7 val vakare, Rytiečių salėje, 2114 Frontenac Str.

Kviečiame kuoskaitlingiausiai atsilankyti. Ypatingai moterys darbininkės turėtų dalyvauti šiame parengime, kur bus išpildyta programa daugumoje moterų, ir apkalbama moterų reikšmė visuomenėje.

Kviečiame

Dabininkių Skyr. Komit.

Valgių Skyrius

Kepsnys—Kugelis

1 sv. veršienos,
1 sv. sūdytų lašinių,
1 sv. žalių bulvių,
3 kiaušiniai,
1 puodukas pieno,
Cibulių druskos ir pipirų.

Darbas: Sumalti mėsą. Galima maišyti kiaulieną su veršiena. Sutarkuoti žalias bulves, suplakti kiaušinius, pridėti cibulių, druskos ir pipirų pagal skonį, suspirginti lašinius, smulkiai supiausčius, supilti pieną ir visą mišinį gerai išmaišius, sudėti į pataukuotą blėtą ir kepti valandą laiko, nelabai karštame pečiuje.

Bimbienė

Ir Koks Supuolimas

Turbut aš nieko taip gerai neprisiminsiu, kaip pereitą sausio 21 dieną. Pirmiausiai, tai delto, kad minėtą dieną sukako 12 metų nuo drg. Lenino mirties ir tą pačią dieną mirė Anglijos karalius Jurgis.

Koks keistas reginys man pasirode, kaip vieną dieną atėjus į dirbtuvę, radau beveik visas darbininkes apsivilkusias juodais rūbais ir su užtinusiomis akimis nuo verksmo. Man užklausus, kame priežastis, atsakė, kad verkiančios karaliaus, kuris buvo be galo geras žmogus. Pamaniau sau: taip, jis buvo geras, bet tik tokiems darbininkų klasės parazitams, kaip jis pats, o ne vargšams. Ne vienas darbininkas atsisėdo kalėjiman, ieškodamas geresnio gyvenimo ar norėdamas išsikovoti laisvės žodį. Kitos mūs dirbtuvės darbininkės iš to didelio širdies skausmo negalėjo tą dieną dirbti ir per kelias sąvaites žėlabą nešiojo, o kuomet atsiėmė algą, tai visos paaukojo trijų dienų uždarbį ant mišių už karalių. Vargšės darbininkės! Kaip skaudu žiūrėti į jų aklumą; negali atskirti, kas jų priešai ir kas draugai. Gaudamos mizerną atlyginimą, vos tik vaikus ir save nuo bado gali apginti, iš tų pačių aukoja ant mišių savo priešui.

Kadangi tos dienos vakare Massey Hall buvo drg. Lenino mirties sukaktuvių paminėjimas, tai aš ir pakalbinau kelias drauges nueiti ant to paminėjimo; aš maniau, kad gyvą kailį savo neišnešiu iš tos dirbtuvės. Joms buvo baisu išgirsti ir vardas Lenino, to bedievio, tokioj gėdulingoj dienoj. Ir nors toj dirbtuvėj dirba virš 300 darbininkių, bet aš tik viena buvau nuėjusi ant paminėjimo.

Žmonių prisirinko daug, bet galėjo dvigubai būt daugiau. Ką pastebėjau, tai labai mažai darbininkių buvo susirinkę, matyt joms dar neaišku, kas tas drg. Leninas buvo del darbininkių; kad pirmas pasaulio darbininkų klasės kovotojas, kuris praskynė kelią darbininkų klasei į saulėtą gyvenimą; bet mes nemokame jį užtektinai pagerbti. Kodel buržuazija karaliaus dieną mokėjo taip branginti. Visas miestas miestas apsidengė juodais skarmalais, žmonės nuliūdusiais veidais, veidais, kaip musmirių prisiėdę, laidotuvių dieną vaikščiojo. Bažnyčios pilnos buvo žmonių laike pamaldų, kad tik daugiau "sveikamarijų" už karaliaus dūšią sukalbėjus.

Zosė

YOUTH COLUMN

EDITORIAL

We are going to begin to publish a regular feature which is to appear in every issue. One of the members of the LPYC offered to undertake to carry on this regular feature. The Youth Column welcomes such inprovement to our column.

An Interview With a Member of the LYSC of Montreal

A young fellow of the Lithuanian Youth Sports Club of Montreal on visiting Toronto was interviewed by a member of the staff of the Youth Column.

He was asked what the Lithuanian youth of Montreal were going to do to improve our Youth Column. "The youth of Montreal are very interested in our Youth Column," he stated. He promised to do everything in his power to instigate and incite the bashful youth to write. The question was put to him—"Why are the youth bashful to write?" He replied, "The reason for this shortcoming is that the youth lack nerve and experience.

"The Youth Column of the Darbininkų Žodis is the first Lithuanian youth column in Canada—this means that the youth have not had an opportunity to write in their own paper until up to now. The American Lithuanian youth papers are well established ant there are many more Lithuanian youth in the States. The youth of Montreal are afraid to write for fear that their write-ups will not go over with a bang."

Last question—"What does the Youth Column lack?" "The main shortcoming is the lack of regular features to appear in every issue."

He was assured that his welcomed criticisms and advice would be carefuly considered.

When sorrows come, they come not single spies,—but in battalions—**Shakespeare.**

The Unknown

Counsel To The Love Sick

By Miss Romantic

Dear Miss Romantic:—

I am very much in love with a girl and want to take her out but her father would not let me. What shall I do?

I. M. Gool

Dear Mr. Gool: I would take the father out.

* * * * *

Dear Miss Romantic:—

I am a young girl of about 33 summers and gosh knows how many winters. My boyfriend courted me for ten years, the second sat in my kitchen for the past eight years and now he has left me. What shall I do in order to hold a man long enough to get his name on a marriage license?

May I. Neck

Dear Miss Neck:—I believe the half-Nelson would do the trick.

* * * * *

If you want any advice on your love troubles please write to Miss Romantic in care of the Youth Column Darbininkų Žodis, 184 Spadina Ave., Toronto.

Miss Romantic

Jokes

The Bright Side

"Well after all," remarked Sammy, who had lost a leg in the war. "There's one advantage in having a wooden leg."

"What's that?" asked his friend. "You can hold up your sock with a tack," chuckled the soldier.

A Tramp on Medical Advice

Lady:—"What caused you to be a tramp?"

Ragged Tim:—"The family physician, mam, he adviced me to take long walks after meals, and I've been walking after 'em ever since."

Do You Know That...

The white ant is the most productive insect known. It lays 80,000 eggs a day

The ordinary "Camels hair brush" is made from the hairs of squirrels.

---

gyvenančio ir žmogaus mirusio? Jūs reikalaujat eilės žodžių ir frazių paženklinimui to skirtumo,—ar negeriau yra išreikšti jį, pridedant vieną raidę prie paties žodžio?

Visuose atsitikimuose Netti buvo patenkintas mano atminčia, jo mokimo būdas buvo gana tobulas ir dalykas greitai progresavo. Tas man pagelbėjo dar arčiau susidraugauti su marsiečiais,—aš pradėjau tankiau, be abejonės vaikščioti po visą dirižablį įeidamas į visus kambarius bei labaratorijas mano sankeleivių ir klausdamas jų apie viską, kas mane interesavo.

Jaunas astranomas Enno, Sternio pagelbininkas ir linksmaus būdo, pagal metus beveik vaikas, parodė man daugybę interesingų dalykų. Aš save gana gerai jaučiau su tuo jaunu astranomu ir daug laiko praleisdavau prie jo teleskopo. Vieną kartą Enno parodė man didžiausiai padidintą planetą Erotą, kurios dalis orbito praėjo kelius Žemės ir Marso, o tolesnė dalis radosi už Marso, pereinanti srytį asteroidų. Nors tuo laiku Erota buvo nuo mūsų 150 milijonų kilometrų atstumo distancijoj, tačiau nufotografavimas jos mažos diskelės supažindino mus mikras kope su jos žemlapiu, panašiu į mėnulį. Kitą sykį Enno nufotografavo meteorus, kurie ėjo keletą milijonų kilometrų atstume nuo mūsų. Suprantamai fotografija supažindino tik miglas. Per tą laiką Enno papasakojo man, kad vienoje iš pirmesniųjų kelionių į Žemę tarp planetinis dirižablis žūvo tuo momentu, kuomet jis papuolė į tas meteorų mases. Astranomai, kurie tėmijo dirižablį nuo Marso per didelius teleskopus, matė, kaip užgeso jo elektros šviesos ir dirižablis amžinai dingo erdvėse.

—Tikrumoje dirižablis sutiko keletą tų mažų kūnų ir del didelių greičių skirtumo jie pramušė jo visas sienas. Tada oras išėjo lauk ir šaltis tarp planetinės erdvės sušaldė į kaulą jau negyvus keliautojų kūnus. Ir dabar dirižablis skrenda, tęsdamas savo kelionę pagal kometos orbitą, jis tolsta nuo saulės ir nėra žinios kur užsibaigs kelias baisaus laivo, lavonais apgyvento.

Šios kalbos ir pasakojimai Ennio apie baisų erdvės tuštumų šaltį, tarsi įsigavo į mano širdį. Aš gyvai įsivaizdinau sau mūsų mažą, šviesią salelę begaliniam negyvam vandenyne, be jokios atsparos galva sukančiam greityje, — ir juodą tuštumą visur aplink... Enno spėliojo mano mintis.

—Menni yra pasitikėtinas pilotas, — pareiškė jis, — Sterni taip pat neapsirinka.. Ir mirtis... jūs ją tikrai matėt nuo arti savo gyvenime... ji yra tik mirtis, nedaugiau...

Labai greit atėjo valanda, kada aš prisiminiau tas mūsų kalbas, kovoje prieš kankinančią širdgelą.

Chemikas Letto užvaldė mane, ne tik del to specialinio tykumo ir karakterio, apie kurį kalbėjo man Netti, bet taip pat del jo gausių žinojimų apie įdomiausias mokslo problemas —apie materijos sudėtį. Vienintėlis Menni buvo panašus ir dar daugiau atsakantis, negu jis, bet aš rūpinaus pagal galimybę kuo rečiau susitikti bei kalbinti Menni, suprantamai, kad jam laikas buvo brangus delei mokslo reikalų ir pačios ekspedicijos vedimo. Bet geraširdis senelis Letto su tokia neišsemiama kantrybe atsinešė prie mano nežinojimų, su tokiu patarnavimu ir net aiškiu malonumu, budavo beaiškinąs man patį tėmos alfabetą, kad aš niekuomet nesijausčiau jį trukdąs.

Letto pradėjo duoti man lekcijas, visą kursą, apie materijos sudėties teoriją ir iliustravo ją visa eile eksperimentų apie išskirstymą elementų ir jų sujungimą. Daug dalykų liečančių eksperimentus jis tačiau turėjo praleisti sau apsirubežiuodamas tinkamai išaiškinimui tų, kuriuose apsireiškimai turi visų pirmiausiai neramų pavojingą karakterį ir atitinka formai eksplodavimo.

Vieną kartą per lekciją į labaratoriją atėjo Menni. Letto buvo baigęs išaiškinimą apie labai įdomų eksperimentą ir buvo bepradedąs praktiškai parodyti jį man.

—Buvo kaip tik taip,—pasakė jam Menni;—aš atmenu, kad šis eksperimentas baigėsi vieną sykį man labai blogai, užtenka bereikšmingiausios svetimos priemaišos prie šios sudėties, kurią jūs išskyrėt, o tada silpniausias elektrikinis užtaisymas gali būti priežasčia ekspliozijos, šildymo momentu.

Letto buvo beatsisakąs nuo tų eksperimentų, bet Menni visada akylus ir mandagus atsinešime prie manęs, pats pažadėjo jam padėti kontroliuoti daromus eksperimentus ir reakcija ėjo kuo puikiausiai.

Sekančioje dienoje buvo projektuojami nauji ekperimentai prie tos pačios sudėties. Man rodėsi, kad Letto šiuo sykiu paėmė ją ne iš to pačio indo, iš kurio ėmė vakar, kada jis dėjo cheminį stiklą ant stalelio prie išlaukinės sienos, aš ėjau kartu su juo.

Staigiai sugriaudė kurtinantis balsas ir mes abu didelės jėgos buvom nublokšti prie spintos durelių. Paskiau tą sekė kurtinantis švilpimas, ūžimas ir skambėjimas. Aš pajutau, kad kokia tai tvirta jėga, panaši uragunui, traukė mane atgal prie išlaukinės sienos. Man pasisekė, be sąmonės pagauti tvirtą odinę kilpą, pritaisytą prie spintos ir aš tuojau pajutau pasikabinęs orizantaliai, laikomas tokioj pozoj oro srovės. Letto padarė tą patį.

—Laikykis kuo tvirčiausiai! —jis suriko, bet aš vos nugirdau jo balsą uraganiškame ūžime. Aštrus šaltis perbėgo mano kūną.

—Lotto staigiai pažvelgė aplink. Jo veidas buvo baisus del jo išbalimo, bet išraiška beabejonės staigiai pasikeitė išraiška švarios idėjos ir tvirto nusistatymo. Jis pasakė tik du žodžiu aš negalėjau jų nugirsti, bet dasiprotėjau, kad tas buvo atsisveikinimas ant visados,—ir jo rankos paleido kilpą.

Balsas švilpimo ir skambėjimo, o taip pat uraganiškas stau gimas, liovėsi. Aš pajutau, kad jau galiu paleisti kilpą ir pažvelgiau aplink. Stalelis beženkliai buvo pranykęs, o prie sienos tvirtai prispaustas be judėjimo stovėjo Letto. Jo akys buvo plačiai atidarytos o veidas buvo tarsi suakmenėjęs. Per vieną šuolį aš pasiekiau duris ir atidariau jas. Srovė šilto oro atstūmė mane atgal. Po vienos minutės į kambarį įėjo Menni. Jis greitai priėjo prie Letto. Dar po keletos minučių, kambarys prisipildė žmonėmis. Netti nustūmęs visus nuo savo kelio metėsi prie Letto. Visi kiti apstojo mus bauginančioj neramioj tyloj.

—Letto mirė, — suskambėjo Mennio balsas.—Eksplozija laike cheminių ekspermentų pramušė išlaukinę dirižablio sieną, o Letto savo kūnu užkimšo eksplozijos pramuštą skylę. Oro spaudimas suplėšė jo plaučius ir suparaližavo jo širdį. Mirtis buvo momentalė. Letto išgelbėjo mūsų svečią,—kitaip abiejų žūvimas buvo neišvėngiamas.

Netti gailestingai atsiduso.

SKYRIUS IX

Praeitis

Keletą dienų po katastrofos Netti nebuvo apleidęs savo kambario, o Sternio akyse aš pastebėjau keletą nemandagių išsireiškimų. Be abejonės, del manęs žūvo žymus mokslininkas ir matematiškos Sternio mintys negalėjo nepadaryti palyginimo vertingumo gyvybę praradusio ir išgelbėto. Menni pasiliko be pasikeitimo, dvasiniai vienodas ir ramus, beto net padvigubino savo atydą kas link manęs, taip pat elgėsi Enno ir visi kiti.

Aš užsispyrusiai tęsiau mokinimąsį marsiečių kalbos ir vienoj tinkamoj progoj aš kreipiaus prie Mennio, prašydamas duoti man knygą apie jų žmonijos istorija. Mano idėja Menniui atrodė labai į tašką ir jis tuojaus man atnešė mokyklos knygą, kurioje buvo populiariškai nupasakota marsiečiams—vaikams visa pasaulinė istorija. Aš pradėjau, pagelbėtimas Netti, skaityti ir versti tą knygą. Mane stebino mokslas, kuriuo nežinomas autorius apibudino ir konkretavo bendrais paveikslais abstraktiškus bendrus supratimui ir schemas. Tas mokslas pavelino jam daryti apysaką pagal tokią geometriškai sutaikyta sistema, tokiame logiškai teisingam nuoseklume, kad nei koks iš Žemės populiariškiausių rašytojų nepasivelintų rašyti to vaikams.

Pirmasis skyrius turėjo tikrą filozofinį karakterį ir buvo pešvęstas gvildenimui idėjos apie visatą, viską turinčią ir viską nusprendžiančią pati per savo. Tas skyrius gyvai priminė man raštus vieno darbininkiško mokslininko, kuris paprastoje formoje atpasakojo elementus proletariškos filozofijos apie gamtą. Sekančiam skyriuj gvildeno apie tą neišskaičiuojamai seną epochą, kada visatoje nebuvo susidariusių jokių žinomų formų, kada chaosas valdė berybes erdves. Autorius pasakojo, kaip skyrėsi tose apystovose pirmieji beformiai susigrupavimai neapčiuopiamai smulkios, chemiškai nenykstančios materijos. Šie susigrupavimai buvo gemalai užmazgos gigantiškų žvaigždynų pasaulių, kokios yra žvaigždinės miglos ir jų skaičiuj musiškis Paukščių Kelias su 20 milionų saulių, tarpe kurių mūsų saulė yra mažiausia.

(Bus daugiau)

KASNAUJO TORONTE

MŪSŲ TARPE

Mūsų jaunimas. Jo netaip mažai. Toronte užaugusio lietuvių čiagimio jaunimo priskaitoma virš šešios dešimtys. Kada jaunuoliai organizavo Lietuvių Progresyvių Jaunuolių Kliubą, tai buvo apie šešios dešimtys pakvietimų išsiuntinėta. Mes turim padėti tam jaunimui susiorganizuoti ir organizaciniai sustiprėti, kad galėtų dirbti progresyvišką kultūrinį darbą.

—o—

Lietuvių Progresyvių Jaunuolių Kliubas turi jau apie 20 narių, bet nedidelis skaičius iš jų tarpo parodo veiklumą, nors keletas jaunuolių, kurie rodo nuoširdų aktyvumą, išvystė šiokį tokį jaunuolių judėjimą. Jaunuoliai jau turėjo kelius draugiškus pasilinksminimus ir vieną koncertą, pasiuntė atstovą į prieškarinį kongresą. Vasario 21 d. jaunuoliai pasirengė suvaidinti dviveiksmę komediją anglų kalboje. Bet pasirodė, kad jaunuoliai vaidinimu nelabai interesuojasi. Kadangi po vaidinimo buvo skelbti šokiai, tai ant šokių ir susirinko. O vaidinimas prisiėjo atšaukti, nes iki 9 valandų buvo labai mažai žmonių. Bet ant šokių prisirinko nemažai ir linksmai praleido laiką.

—o—

Dabar jaunuoliai žada tą komediją, kuri paliko nesuvaidinta, perstatyti sekmadienį, kovo 22 d., sykiu su Dramos Grupe sudėtine programa. Viena jaunuolė pareiškė: "Mes taip sunkiai dirbome išsimokinimui tos komedijos ir norim, kad mūsų darbo pasekmes pamatyti susirinktų pilna svetainė žmonių.

—o—

Abelnai Toronto lietuviai turėtų daugiau kreipti domės paremimui jaunuolių kliubo veikimo, atsilankydami į jų perengimus. Bet reikia priminti ir jaunuoliams, kad reikia dėti pastangas daugiau jaunuolių įtraukti į aktyvų darbą, daugiau garsinti parengimus ir bendrą kliubo veikimą.

Jaunuolių kliubui yra plati dirva ir viltinga ateitis. Toronte gal daugiau 100 berniukų ir mergaičių priauga, tai ateities jaunuolių kliubo nariai. Mūsų jaunuoliai turi ir turės rasti savose organizacijose sportui ir kultūriniam darbui veikimo plotą. Ateityj jaunimui dar labiau reikės organizuotis. Karo pavojus kasdieną didėja. Jaunimas neturi ateities šios ekonominės tvarkos apystavose. Štai delko mes turim susirūpinti jaunimo organizazijų budavojimu.

—o—

Kada mūsų jaunuoliai suorganizavo LPJK, tai katalikai jaunuoliai ėmė organizuotis. Mūsų jaunuoliai dėjo pastangas įtikinti katalikus jaunuolius, kad Toronte užtenka vieno jaunuolių kliubo. Kvietė bendrai išdirbti jaunuolių kliubui veikimo programą, viską suderinti ir bendrai veikti. Bet iš to niekas neišėjo. Katalikai jaunuoliai pareiškė, kad jų kliubo nariai turi eiti į bažnyčią ir jie nesiinteresuoja veikimu prieš karą ir fašizmą, jų kliubas bus nekaltas katalikiškas ir sportiškas. Ir štai tas kliubas, atmesdamas kovą prieš karą ir fašizmą, pasisako už baisią nekrikščionišką žmonių žudynę ir visą kultūrą ir progresą naikinantį fašizmą. Nemanau, kad bent viena kataliko motina norėtų matyti savo sūnų kulkų sudraskytą karo lauke. Jeigu nenori karo, tai kodel neaiškinti jo žalingumo jaunimui. Juk ir patsai kunigas Baronas priešingas karui, tai kodel jo dvasiniai vadavaujamas jaunimas nėra toj dvasioj auklėjamas.

—o—

Lietuvių Progresyvių Jaunuolių Kliubas yra suorganizuotas visai savistoviai nuo visų organizacijų ir jame gali priklausyti jaunuoliai skirtingo tikybinio bei politinio nusistatymo, kurie interesuojasi sportu, jaunimo šviesesne ateitim, kultūriniu darbu, lietuvių jaunimo draugiškumu ir kova prieš karą ir fašizmą, tą didžiausią žmonijos nelaimę. Jaunimo kliubas nėra pažabotas nei vienos partijos politika. Jaunimo kliube bujoja darbo jaunimo suvienyto fronto dvasia. ir LPJK dės pastangas suvienyto fronto dvasioje subendrinti Toronto lietuvių jaunuolių veikimą.

Reikia tik palinkėti gerų pasekmių.

—o—

Toronte lietuvių organizacijos turi suorganizavę tris mokyklas mokinimui vaikų lietuvių kalbos. Mokyklų steigimas ir mokinimas savo vaikučius lietuvių kalbos labai sveikintinas žygis. Bet ir čia ar nebūtų gražu, kad visos Toronto lietuvių organizacijos padarytų vieną lietuvių kalbos mokyklą. Aišku, įsteigus tokią bendrą mokyklą būtų galima daug geriau ją pastatyti ir pasekmingiau vaikučius mokinti, negu dabar išsiskirsčius į tris grupes. Juk mes visi viena lietuvių kalba kalbame ir vaikus mokiname, tai kodel negalėtų būti viena lietuvių kalbos vaikų mokykla?

—o—

Mokyklos klausime irgi reikalingas suvienyto fronto veikimas. Turėtų suvienyto fronto komitetas sušaukti tėvų bei organizacijų atstovų pasitarimą del įsteigimo bendros mokyklos. Mokykloje turi būti mokinama lietuvių kalba, kas yra svarbiausia. O atskirai kiekviena organizacija, jeigu nori, gali palaikyti savo narių vaikų ratelius, kuriuose gali mokinti vaikus, ką jie nori: katalikai—poterius, socialistai—socializmo, komunistai—komunizmo, tas nieko bendrai mokyklai nekenks.

Tas tris mokyklas lanko apie 60 vaikų. Jeigu būtų vienoj vietoj, tai būtų gražus burelis. Manau, kad ALDLD ir SLA kuopų vaikų mokyklas labai lengva sujungti ir mokinti bendrai. Šiuo klausimu reikia rimtai pagalvoti.

—o—

Kovo 7 dieną šeštadienį darbininkės ruošiasi paminėti tarptautinę moterų dieną. Šiame paminėjime socialistinės minties darbininkės pavieniai ruošiasi prisidėti prie išpildymo programos. Tas sveikintinas reiškinys.

—o—

Šiais metais Pirma Gegužės yra tuo dar reikšmingesnė, kad sueina 50 metų, kaip ją darbininkai pradėjo minėti kaipo tarptautinę darbo žmonių solidarumo dieną. Užtai šiais metais penkiadešimtinė sukaktis bus visur darbininkų iškilmingai minima.

Toronto lietuviai darbininkai ruošiasi minėti suvienytu frontu. Tiktai nebus galima to paminėjimo suruošti Gegužės 1 dieną, nes tą dieną visam Toronto mieste bus tarptautiniai minima. Mes lietuviai minėsim ar diena pirmiau ar vėliau. Mūsų Pirmos Gegužės minėjimas bus Toronto lietuvių suvienyto fronto demonstracija prieš karą ir fažizmą, už Toronto lietuvių vienybę.

Žvalgas

KIEK DAR TRŪKSTA?

Sulyg vėliausių statistinių žinių, visame pasaulyje yra 53,-421,784 radio priimtuvai. Žmonių pasaulyje priskaitoma iki 2 bilionų. Tai kiek dar reiktų radio priimtuvų, jei nors po vieną namuose įtaisyti?

Iš Draugų Morkio ir Guobos Prakalbų

Vasario 27 d. "Darbininkų Žodžio" administracija buvo suruošus prakalbas. Kalbėjo draugai Morkis ir Guoba, kurie nesenai sugrįžo iš Amerikos Jungtinių Valstijų, važinėję su " D. Ž." vajaus maršrutu. Šie draugai vašinėjo veik šešias sąvaites po lietuvių kolonijas su prakalbomis ir jų darbo vaisiai, su pagelba amerikiečių draugų, —parvežė "D. Žodžiui" virš vienuolikos šimtų dolerių paramos; surinkę aukomis ir naujais skaitytojais "D. Ž."

Draugas Morkis, kuris važinėjo Chicagos apylinkėj, savo kalboj daugiausia kalbėjo, kokią rolę suvaidino "Darbininkų Žodis" tarpe Kanados lietuvių ir kaip jis yra niekuo nepamainomai reikalingas organizaciniam ir apšvietos darbui vesti tarpe Kanados lietuvių, ypatingai kada Kanados lietuviai po labai plačią šalį išsisklaidę gyvena, kurių jokiu būdu organizatorius negali pasiekti, o "D. Žodis" kanadiečiams lietuviams yra nepavaduojamas organizatorius.

Antras kalbėjo drg. Guoba. Drg. Guoba apibudino Jungtinių Valstijų lietuvių gyvenimą, jų ekonominę ir politinę padėtį. M. Guoba važinėjo po rytines valstijas, po mainų ir fabrikų industrinius centrus.

Jungtinių Valstijų darbininkų ekonominis gyvenimas kokiais 25 nuošimčiais stovi augščiau, kaip Kanados. Bet ir ten vietomis skurdo užtektinai. Mainose, kur yra pastatytos tobuliausios anglių kasimo mašinos, daug vietų be darbo stovi. O tuo pačiu sykiu mainieriai bedarbiai prasikasę skylę į žemes, su kastuvais anglis kasa ir viedrais traukia į viršų. Paskui tas anglis parduoda, iš ko daro pragyvenimą. Ten tokį anglių kasimą vadina butlegeryste, nes tai skaitoma nelegališka konkurencija mainoms. Miestų darbininkų uždarbis nevienodas, priklauso kokioj industrijoj dirbą ir kaip toji industrija eina. Ypatingai šilko audėjai mažai uždirba. O čeverykų dirbėjai uždirba neblogai.

Visur lietuviai smarkiai įsikabinę į saliūnų biznį. Vien tik Philadelphijoj lietuviai kontroliuoja 90 nuošimčių saliūnų. Bet del saliūnų daugumos ir tarpusavės konkurencijos—grėsia bankrutas nekuriems saliūnčikams. Iš biznierių, geriausia verčiasi graboriai, mat lietuviai sensta ir nemažai miršta, tai graboriams šienapiūtė.

Katalikų bažnyčios puikiai žydi, ir kunigai gerai šienaujasi iš parapijonų. Prie bažnyčių gyvuoja visokie kliubai, kuriuose nemažai alutį maukia, kito užsiėmimo neturėdami.

Lietuviai pradeda smarkiau domėtis suvienytu frontu. Progresyviai lietuviai ir ALDLD kuopos veda darbą už lietuvių darbininkų vienybę. Pas lietuvius yra daug bendros minties ir pritarimo darbininkų judėjimui, bet nuo senai visokie organizaciniai ir asmeniniai kivirčai prilaiko suvienyto fronto organizavimą.

Drg. Guoba dalyvavo vienam opozicionierių arba "sklokininkų" susirinkime, kuriame buvo gauta šeši ddoleriai paramos "D. Žodžiui." Opozicionieriai drg. Guobai pažymėjo: "Tik jūs ten Kanadoj susimildami saugokites sklokos, nes tokios sklokos, kaip mes padarėm, yra labai žalingos darbininkų organizacijoms ir visam darbininkų judėjimui."

PRANEŠIMAS

TORONTO

ALDLD 162 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 8 dieną kovo, sekmadienį, 2 valandą po pietų. Visi nariai privalo dalyvauti, nes yra daug svarbių reikalų del aptarimo.

Valdyba

Bostonas, VŲasario 28.—Policija čia suareštavo iki 30 pikietininkų 7,000 moteriškų paltų siuvėjų streike.

Liepia Paliuosuoti 8 Policininkus ir 1 Seržentą

Karališkoji policijos tirinėjimo komisija rekomendavo atleisti iš tarnybos 8 policistus ir 1 policijos seržentą iš Toronto miesto policijos tarnybos. Taipgi suteikia didesnę galią policijos viršininkui Draper daugiau "disciplinuoti" policiją. Pasirodo, kad nekurie, kaip eks-palicmanas Wats, net per 10 metų priklausė prie vogimo gengės.

Kanados Darbininkų Apsigynimo Lygos skundą del žiauraus policijos elgimosi su darbininkais komisija netirinėjus atmetė. Reiškia, užgiria darbininkų terorizavimą.

Ž.

A. Morkis

AMERIKOJE

Įspudžiai Iš Maršruto Po Suvienytas Valstijas

(Tąsa)

Sekančią dieną su drg. Žemaičių ir Butkiene leidomes pas biznierius ir draugus. Detraito lietuviai darbininkai gausiai parėmė "Darbininkų Žodį," ypatingai tie, kurie kadaise gyveno Kanadoj; jie daugiau įvertino mūsų spaudą ir reikalingumą paramos.

Vakare su drg. Prukevičiu ir Žemaičiu pasiekėmė Hamtramick, lenkų distriktą; turėjome neblogas pasekmes; iš buvusių Kanados gyventojų tiesiog gausiai aukavo ir dar kaipo svečius priėmė, pavaišino, kaip tai Aštašauskai, Svoteliai ir Malekas.

Detroite aukų gauta $92.86, ir 11 skaitytojų sumoje $18.75.

(Pargrįžtant, maršrutą užbaigus, buvau sustojęs sausio 25-26, maniau gal dar kur galėsiu užkliūti ant kokio susirinkimo ar parengimo, bet laikas neleido ilgiau pasilikti. Buvau susirinkime, kuriame turėjo būti išduotas raportas iš kongreso prieš karą ir fašizmą, kuris įvyko Clevelande. Nesulaukus susirinkimo turėjau išvykti. Drg. Palevičius pavežėjo iki stoties ir traukiau į Windsorą, Ont.).

Naujų metų rytą draugai Butkai su mašina palydėjo iki busų stoties. Atsisveikinęs sėdau į Saginaw, Mich., šimtą mylių nuo Detroito. Išlipęs iš buso žiūriu į antrašų knygą. Iš užpakalio moteriškas balsas klausia mane, ar lietuvis. Tai buvo Lingevičienė, kuri laukė su mašina, nes mat buvo laikas susirinkimą pradėti, o kanadiečio dar nebuvo. Skubotai traukėm svetainės linkui.

ALDLD 131 kuopa surengus susirinkimą del "Darbininkų Žodžio." Kuopa turi 15 narių. Susirinkime irgi mažai kuo daugiau dalyvavo.

Sekančią dieną su draugu A. Jasiuku iš Detroito, kuris čia buvo atsilankęs ant savo giminaitės laidotuvių, mudu apėjome lietuvių namus; gavome $7.75 aukų ir 5 prenumeratas sumoje $6.90.

Saginaw miestelis turi 80,-000 gyventojų. Lietuvių apie 80 šeimynų. Šiame miestelyje išdirba automobilių dalis ir mainos minkštosios anglies.

Sausio 3 dieną, anksti ryto, 6 valandą, apleidau Saginaw ir traukiau per Kalamazoo į Muskegan, kuri pasiekiau tik 7.30 val. vakare.

Tą vakarą įvyko ALDLD surengtas susirinkimas ukrainų svetainėj. Apie 20 laukė svečio. Kuopa turi 8 narius. Susirinkusieji parėmė "Darbininkų Žodį" suaukodami $6.00.

Pernakvojus pas draugus Mališauskus ir palikus blanką del parinkimo aukų Kanados lietuvių laikraščiui, apleidau.

Miestelis dydžiu lygus Saginaw, tik išvaizda kitokia—kalnuotas; stovi ant Michigano ežero kranto. Lietuvių esą 32 šeimynos ir keli pavieniai.

Sausio 4 dieną su draugais iš Grand Rapids mašina pasiekiam meblių miestą—Grand Rapids. Pasikalbėjus su draugu Rinkevičium, sužinojau, kad susirinkimas šaukiamas sekančią dieną vakare. Nutarėm eiti per stubas. Atlankę keletą ir perstatę reikalą, visur gavome atsakymą, kad bus patys ant prakalbų, todel pertraukėm savo planą. Geriaus būtų buvę, jei prakalbos būtų buvę surengtos pirmą dieną mano atsilankymo, o kas nebūtų dalyvavę susirinkime, tai sekančią dieną būtume atlankę ir pasekmės būtų buvę didesnės.

(Bus daugiau)

M. Guoba

Lietuvon

(Tąsa)

Šiandien visuomenė girdi, kad J. Lapėnas sėdi Kauno kalėjime, bet ne už 31 milijoną litų, bet tiktai už 700,000 litų. Kodel taip? Nagi už tai, kad tie 31 milijonas, fašistų akimis žiūrint, buvo J. Lapėno legaliai įsigyta. Jisai ėmė komiso tiesioginiai 40% nuo kiekvieno eksportuojamo bekono. Taipgi tas pats J. Lapėnas išgalvojo ūkininkams pabaudas duoti už kiekvieną atveztą bekoną su žiupsneliu juodų plaukų arba pertukusį ar nedatukusį. Net tam tikslui įvedė pasižadėjimus arba, tikriau sakant, Lietuvos valstietis turi priesiekti, kad pas jį tvarte neatsirastų koksai apsigimelis su keletu juodų plaukų. Štai tai tokiu būdu papuolę į Lapėno ir kitų fašistų kišenius pinigai Lietuvoje skaitoma legalus dalykas, o tie 700,000 tai pavogta tiesioginiai be kitų ponų atsiklausimo. (Tikrenybėje daugiau, bet tiek skelbia fašistinė spauda).

Tūli gali sakyti, kad tai netiesa, kodel to nepaduoda Lietuvos spauda ir jeigu areštavo už 700,000, tai kodel tyli už 31 milijoną litų. Turiu pasakyti, kad spauda šiandien Lietuvoje gali tiek skelbti, kiek jai nusako fašistinė cenzūra. Bet čia virš minėti daviniai yra ne mano iš galvos išgalvoti, bet daviniai Lietuvos laikraštininkų, kurie tankiai eina užrekorduoti žinias, paduotas Smetonos ir jo ministerių, taipgi jie renka įvairias ekonomines statistikas.

Dabar kyla klausymas, ar J. Lapėnas tiktai vienas naudojosi iš bekonų? Juk valstietis gavo 25% bekono vertės, o J. Lapėnas 40%, tai viso 65%, tai kurgi kiti 35% dingo? Paduodu tiktai vieną pavyzdį. Pereitais metais pardavė už 28,000 litų bekonų partiją į Skandinavų kraštus, tai Lapėnas paskyrė Lietuvos atstovui Stokholme Savickui 13,000 litų už tarpininkavimą. Graži suma iš 28,-000 litų 13,000 litų. Tas faktas rodo, kad J. Lapėnas kraudamas sau milijonus likusius 25% turėjo pilti į kitų partijų kišenius, nes tie veltui negalėjo legalizuoti J. Lapėno vagystę. Tų pinigų nemažai teko ir "tautos vadui," juk jis irgi milijonierius.

O kodel prisėjo J. Lapėną areštuoti? Man grįžus Lietuvon teko išsikalbėti su žymiais tautininkais. Tie pareiškė, kad yra dideli trukumai padaryti "Maisto" išde, kontrolės revizija buvo padaryta 1934 metais, bet J. L. negalima buvo areštuoti todel, kad jo prasikaltimas daug bendro turėjo su "tautos vodu." Smetona jokiu būdu nenorėjo savo sėbro areštuoti, bet tas nelemtas ūkininkų streikas privedė prie to.

Kiekviename kaime, miestelyje ant Smetonos nėmės, lyg ir susitarę, tie mužikai jau gana ilgą laiką prieš J. Lapėno areštą tarp savęs kalbėjo, kad J. L. apkraustė juos šenius už sunkiai augintus konus; nors ir tautiška policija gaudė, mušė ir į kalėjimą kišo, draudė, kad nekalbėtų apie J. Lapėno pavogtus milijonus, bet vistiek tie "nenumamos" paskelbė fašistinei valdžiai ekonominį boikotą, bet met kito išėjimo neliko Smetonai, kaip tiktai savo geriausią sėbrą, kuris nevieną milijoną litų įstūmė Smetonai į kišenį, įkišti į belangę.

Tai tikra fašistinė ironija. Visiems teko tų kiauliapinių, o "biednam" Lapėnui tenka juos nukentėti. Labai teisingas tas liaudies priežodis: "su kuo sutapsi, tokiu ir pats tapsi." Lietuvoje teko girdėti štai tokią pašaipą iš J. L.: "su kiaulėmis užsiėmė, už kiaulę ir pakko." O Smetona štai įsakė kai giesmę užtraukti per radio neigimui J. Lapėno. Sako: "Didysis karas visiškai sugriovė Lietuvos žmonių moralę. Aš tvėrėm teisingą valstybę, bet pas mus iš dvylikos apaštalų atsirado vienas Judošius." Prie to pridūrė: "Nesibuntavokite ūkininkai, mes visus išgaudysim, kurie lobsta iš valstybės pinigų ir nemanykite, kad tai stikko pasekmė, jeigu mes darome areštus augštų ypatų, mes pereitą metą tai norėjom daryti." (Pavardės neminėjo.)

(Bus daugiau)

GRAŽUS BANKŲ PELNAS

Virš $80,845,000 pelno parė čarteriuoti bankai Kanadoje pereitais metais.

PALIUOSUOTA ŠIURPI PRIEŠKARINĖ DRAMA "SNIPER"!

Gražiausia Sovietų kalbama filma iš Rusijos ir Vokietijos karo, kuri bus rodoma visą sąvaitę nuo pirmadienio, Kovo 2 iki 7

Temple TEATRE
300 Bathurst
Toronto, Ont

ONTARIO TABACO CO.
509 Queen St. W., Toronto
Kapoto tabako sv. 70 c.—$1.00
Lapų tabako sv. 20 c.—40 c
Manager: J. Horvath

LIETUVIS ADVOKATAS
Tel. PL 9659 Gyv. CR 0463
J. M. Rosenfeldas
Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius. kt.
20 James St. E. Kambar. 26
MONTREAL, QUE.

Ofiso tel: Elgin 9530 Rezidencijos: Howard 5880
JOHN GRUDEFF, B. A.
ADVOKATAS
501 Federal Building, 85 Richmond Str. W., Toronto, Ont.

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per DOMINION TICKET OFFICE
143 Queen Steet West, Toronto, Ont. Phone WA. 6848
Seniausia ir patinkamiausia šipkarčių kontora. Gyvuoja per 18 metų. Šipkartes, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris

Šokiai! Šokiai! Linksmūs Šokiai!

Darbininkiškų Organizacijų Sąryšio pusiau su D. L. K. Vytauto Kliubu ruošiami

ŠOKIAI

Įvyks šeštadieny, kovo 7 d. 8 val. vakare, Vytauto Kliubo salėje, 2161 St. Catherine Str. E., Montreal.

Visus "Darbininkų Žodžio" skaitytojus, M. L. S. ir D. P. D., A. L. D. L. D., K. D. A. L. lietuvių skyriaus, Vytauto kliubo, Šv. Kazimiero, Šv. Jono, ir Jaunimo Choro narius ir jų draugus kviečiame dalyvauti šiame šokių vakare.

Muzika gera, įvairūs gėrimai ir užkandžiai pasivaišinimui. Kviečiame naudotis proga.

Ligi draugiško pasimatymo šokiuose.

Sąryšio Komitetas

(THE WORKE
The Lithuanian Wo
Published by the "Da
Publishing Associatio
Ave., Box 31, Toronto

Nr. 11 (110)

HITLE
"NIEKAS N
STALIN
SOVIETAI GINS LIA
MONGOLIJĄ NUO J
NIJOS IMPERIALIS

Maskva, Kovo 4.—"Je
nija drįstų pulti Mon
Žmonių Respubliką, tik
plėšti iš jos nepriklaus
mes turėsime padėti M
jos Žmonių Respublikai
reiškė draugas Stalinas
nytų Valstijų korespon
Howardui.

Sovietų valdžia jau per
Japonijos ambasadorių.
Sovietų valdžia padės M
jai, Stalinas pareiškė.

"Šiandien nėra karo n
žmonių," pareiškė dar
vadas. "Kapitalizmas sa
peralistinėj fazėj yra
sistema, kuri skaito ka
gale priemone išrišimu
tautinių nesusipratimų."

Į Howard paklausimą,
sybė, kad Sovietų Sąju
sižadėjo nuo pasaulio re
jos, Stalinas atsakė: "M
kad neturėjome tokių p

"Mes marksistai tikin
revoliucija bus ir kitose
Bet ji įvyks tuo laiku,
atrodys tų šalių revoli
riams, kad ji galima ir n
ga tose šalyse.

"Eksportavimas revo
yra nesąmonė. Kiekvien
jei norės, padarys savo r
cijas, o jei ne, revoliuci
galės įvykti. Pavyzdžiu
norėjome revoliucijos ir
rėme, o dabar budavojam
ją, beklasę visuomenę. B
leisti, kad mes norime p
ti revoliuciją kitose šaly
šanties į jų reikalus,
kalbėti apie tą, ko nėra
mes niekad neskelbėm."

Kaip Auga "Socializ
Čekoslavakijoj Prie
cialistų Valdžios

Praha, Kovo 3.—Sulyg
kelbtų žinių, tai sociali
Čekoslavakijoj bedarbių
laiku yra jau 700,000.

Sulyg grūdų augintojų
vienyjimo ir Čekislava
cukraus fabrikantų rap
guli sukrauta 67,000 va
grūdų ir 498,613 tonų cuk

Kasyklų baronų susirin
išduotas raportas rodo, ka
koslavakijos mainų jard
guli 500,000 tonų anglių,
dangi žmonės neturi pinig
sipirkti jų, nors šaltį kenč

Čekoslavakijos sveikatos
nisteris pranešė, kad laike
zio džiovos ligos pakilo 150
šimčių, škarletinos liga s
gimai padaugėjo 250 nuošir
difterija—750 nuošimčių.

75,000 DEMONSTRAVO S
RIJOJ PATINKANT SUG
TANČIUS SAVO VADU

Beirut, Syrija, Kovo 5.—
000 syrijiečių demonstravo
mascus mieste sutikdami
grįžtančius naciolistus iš p
gimo, kurie buvo pabėgę l
Francijos valdžios persekioj
visų demonstrantų už Syr
nepriklausomybę nekurį l
atgal. Sukilimų ir demons
jų verčiama Francija sumir
tino režimą ir žada sugrąž
nepriklausomybę Syrijai. Są
šy su tuo suteikia amnestiją
siems sukilėliams.